

**RAPORT DE EVALUARE A RISCURILOR DE
SPĂLARE DE BANI ȘI FINANȚARE A
TERORISMULUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

REZUMAT

2025

Cuprins

Acronime	Error! Bookmark not defined.
1. Introducere	3
2. Evaluarea riscului de spălare a banilor în funcție de infracțiunea predicat	4
3. Evaluarea riscului de spălare de bani în funcție de subiect	13
3.1. Persoane juridice (naționale și forme juridice naționale)	13
3.2. Persoane fizice (naționale).....	15
3.3. Persoane expuse politic (naționali și internaționali) și finanțarea guvernamentală/politică.....	17
3.4. Rezidenți străini (persoane juridice, persoane fizice, forme juridice străine).....	19
4. Evaluarea riscului de spălare a banilor pe sectoare economice	20
5. Evaluarea riscului de spălare de bani în funcție de sector	22
5.1. Riscul transectorial.....	46
6. Riscul de finanțare a terorismului.....	48
7. Tratatamentul riscului.....	50

1. Introducere

Evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului reprezintă un proces fundamental prin care statul identifică, analizează și înțelege nivelul real al riscurilor la care este expus sistemul național. Această evaluare permite adoptarea unor politici publice adecvate, fundamentate pe dovezi și adaptate la evoluțiile interne și internaționale. De asemenea, ea contribuie la o cooperare eficientă între autoritățile publice, sectorul privat și profesiile juridice, astfel încât măsurile de prevenire și combatere să fie coerente, aplicabile și proporționale.

Republica Moldova a realizat prima evaluare națională în anul 2017, utilizând metodologia Băncii Mondiale. Concluziile acesteia au evidențiat necesitatea consolidării cadrului normativ și instituțional, ceea ce a condus la aprobarea unui plan de acțiuni orientat spre creșterea transparenței, îmbunătățirea mecanismelor de control și intensificarea cooperării interinstituționale.

În 2019, în cadrul celei de-a cincea runde, experții Comitetului MONEYVAL al Consiliului Europei au evaluat conformitatea Republicii Moldova cu standardele FATF. În baza recomandărilor formulate a fost adoptată Strategia națională pentru anii 2020–2025, iar în anul 2020 a fost elaborată o nouă evaluare națională, care a identificat atât riscuri persistente, cât și necesitatea introducerii unor acțiuni suplimentare. În anul 2022, planul de acțiuni a fost completat prin instituirea unor cerințe noi de colectare și analiză a datelor statistice, pentru a facilita monitorizarea continuă a riscurilor.

În perioada 2023–2024, Republica Moldova a realizat un pas important prin actualizarea legislației în domeniu, în conformitate cu normele Uniunii Europene și cu recomandările organizațiilor internaționale. Modificările legislative au extins categoria entităților obligate să raporteze tranzacții suspecte, au consolidat mecanismul de identificare și verificare a persoanelor care dețin controlul real asupra companiilor și au introdus norme suplimentare pentru fiducii și alte structuri juridice similare. Implementarea acestor modificări a fost susținută de acțiuni de instruire și informare destinate entităților raportoare și autorităților competente.

Pe lângă evaluarea națională, au fost realizate analize sectoriale detaliate. O atenție deosebită a fost acordată domeniului activelor virtuale și furnizorilor de servicii pentru aceste active. Evaluarea finalizată în anul 2024 a stabilit că riscurile asociate sunt foarte ridicate, în special din cauza lipsei unui cadru de reglementare complet și a capacității limitate de monitorizare. S-a constatat, de asemenea, că interdicțiile existente nu acoperă toate tipologiile de risc. În această privință, au fost formulate recomandări privind introducerea unui sistem clar de licențiere și supraveghere, îmbunătățirea colaborării internaționale și dezvoltarea competențelor autorităților în domeniul activelor virtuale.

În același timp, a fost efectuată evaluarea riscului ca organizațiile necomerciale să fie utilizate în finanțarea terorismului, iar o altă analiză a vizat modul în care diferite tipuri de persoane juridice pot fi folosite în scopuri ilegale. Aceste evaluări au permis o înțelegere mai aprofundată a modului în care structurile legale pot fi exploatate și contribuie la stabilirea unor măsuri eficiente de control și prevenire.

Evaluarea națională actuală se referă la perioada 2021–2024, o perioadă marcată de evoluții relevante în plan legislativ, instituțional și economic. În acest interval au fost analizate modificările legislative, activitatea entităților raportoare, volumele tranzacțiilor, rapoartele de activități suspecte, cooperarea internațională, cazurile investigate, precum și tipologiile identificate de autorități. Această analiză oferă o imagine realistă asupra modului în care riscurile au evoluat și asupra provocărilor cu care se confruntă statul.

Pentru realizarea evaluării, a fost instituit un grup de lucru format din reprezentanți ai tuturor instituțiilor relevante: Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, ministerele cu atribuții în domeniu, organele de drept, Agenția Servicii Publice, Biroul Național de Statistică, etc. Grupul de lucru a colectat și analizat date, a identificat dificultăți în proces și a colaborat cu experți naționali și internaționali, asigurând totodată consultarea sectorului privat.

În proces au fost utilizate date provenite din multiple surse: instituții financiare bancare și non-bancare, profesii juridice, organe de drept, instanțe judecătorești, registre publice, autorități ale statului, date statistice oficiale și analize independente. Aceste informații au permis o evaluare detaliată a cadrului legal, a dimensiunii și structurii sectoarelor, a profilului clienților, a tipurilor de produse și servicii, a mecanismelor de control intern și a eficienței supravegherii exercitate de instituțiile competente.

Rezultatul analizei acestor informații este Raportul de evaluare națională, care prezintă nivelul actual al riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în Republica Moldova, identifică domeniile vulnerabile, evidențiază tipologiile întâlnite în practică și evaluează eficiența măsurilor existente. Raportul include, de asemenea, recomandări privind îmbunătățirea cadrului legal, consolidarea capacităților instituționale, creșterea transparenței persoanelor care dețin control asupra entităților juridice și întărirea cooperării atât la nivel național, cât și internațional.

Prin realizarea acestei evaluări, Republica Moldova își demonstrează angajamentul de a menține un sistem eficient de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, adaptat condițiilor actuale și aliniat standardelor internaționale.

2. Evaluarea riscului de spălare a banilor în funcție de infracțiunea predicat

În perioada 2021–2024, analiza realizată de autoritățile Republicii Moldova evidențiază un sistem infracțional complex, în cadrul căruia tipurile de infracțiuni producătoare de venituri ilicite au evoluat diferit, atât ca frecvență, cât și ca impact financiar. În total, în această perioadă au fost pornite peste 49 000 de cauze penale privind infracțiuni care, conform standardelor internaționale, pot genera fonduri susceptibile de a fi spălate. Deși numărul cauzelor variază considerabil de la un an la altul, ceea ce se menține constant este faptul că anumite categorii de infracțiuni domină atât ca frecvență, cât și ca impact financiar.

Furtul, escrocheria și falsul în documente oficiale rămân cele mai des întâlnite infracțiuni, indicând un nivel ridicat al criminalității contra patrimoniului și al folosirii documentelor frauduloase. Unele dintre acestea, precum furtul, apar în mii de cazuri anual, însă valoarea prejudiciilor individuale este, în multe situații, limitată. Spre deosebire de furt, escrocheria se remarcă nu doar prin frecvență, ci și prin materialitatea prejudiciilor: aproape jumătate din totalul veniturilor ilicite consemnate în această perioadă provine din astfel de fapte. Creșterea constantă a cazurilor de escrocherie sugerează o adaptare continuă a infractorilor, folosind metode tot mai sofisticate de înșelăciune.

O altă infracțiune cu impact financiar major este evaziunea fiscală, care, deși reprezintă un procent foarte mic din numărul total de cauze, generează al treilea cel mai mare volum de venituri ilicite. Aceasta confirmă faptul că, în cazul evaziunii fiscale, fiecare caz individual poate avea un impact bugetar semnificativ.

Contrabanda este un alt domeniu care a evoluat vizibil în perioada analizată. Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod vamal, mecanismele de control și analiza de risc au devenit mai eficiente, ceea ce a dus la depistarea unui număr mai mare de cazuri, inclusiv a unor tipuri noi

de scheme frauduloase. Cu toate acestea, valoarea prejudiciilor a înregistrat fluctuații, ceea ce poate reflecta atât structura bunurilor implicate, cât și eficiența intervențiilor autorităților.

O evoluție extrem de abruptă a fost înregistrată în cazul organizării migrației ilegale. Numărul cauzelor a crescut spectaculos, de peste 40 de ori în patru ani, acest fenomen fiind puternic influențat de contextul regional, în special de conflictul armat din Ucraina, care a generat o presiune migratorie masivă. Veniturile ilicite aferente acestui tip de activitate sunt cu siguranță mult mai mari decât cele consemnate în actele procesuale inițiale, ceea ce sugerează că identificarea și confiscarea acestor fonduri rămâne o provocare majoră.

Traficul de droguri, chiar dacă nu impune stabilirea valorii financiare la momentul pornirii urmăririi penale, reprezintă una dintre cele mai importante surse de venit pentru crima organizată. Lipsa unei evidențe monetare precise complică estimarea dimensiunii reale a fluxurilor financiare generate de această categorie, dar creșterea numărului de cazuri reflectă în mod clar amplificarea fenomenului.

În sfera corupției, coruperea pasivă apare frecvent, însă valorile mitei sunt, în general, reduse, ceea ce denotă existența unui fenomen al corupției cotidiene, mai ales la nivelurile inferioare ale administrației publice. În opoziție, traficul de influență este întâlnit de două ori mai rar, dar valorile pretinse sunt semnificativ mai mari, ceea ce indică tentativa de a cumpăra accesul la persoane sau structuri care nu pot fi corupte direct.

Activitatea instanțelor de judecată confirmă această structură a fenomenului infracțional. Cele mai multe condamnări sunt pronunțate pentru furt, fals, jaf, escrocherie și trafic de droguri. Totuși, se observă o scădere în numărul sentințelor de condamnare pentru infracțiuni cu prejudicii mari, precum escrocheria și evaziunea fiscală — un semnal că investigarea și finalizarea acestor cauze rămâne complexă și consumatoare de resurse.

În ceea ce privește sechestrul și confiscările, acestea reprezintă un indicator esențial al capacității statului de a recupera produsele infracțiunii. Instanțele au aplicat sechestrul de aproape 6 miliarde lei în perioada analizată, însă o parte importantă a bunurilor infracționale nu este supusă confiscării, fie pentru că sunt corpuri delictive ce trebuie distruse, fie pentru că prejudiciile sunt recuperate prin acțiuni civile, nu prin confiscare penală. Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale a aplicat, la rândul ei, sechestrul în valoare de peste 647 milioane lei, cu variații anuale importante și cu pondere majoră a cazurilor de corupție, abuz de putere, escrocherie și îmbogățire ilicită.

Confiscările dispuse prin hotărâri judecătorești rămân o componentă importantă, dar neuniformă. De la un an la altul, valorile confiscate oscilează, ceea ce reflectă atât complexitatea cauzelor, cât și diversitatea obiectelor infracționale. Totuși, cifrele arată că mecanismul de confiscare este utilizat, inclusiv în cazuri de trafic de droguri, corupție, contrabandă sau infracțiuni patrimoniale.

Per ansamblu, analiza arată că Republica Moldova se confruntă cu un spectru larg de infracțiuni predicat, dintre care unele au frecvență ridicată, iar altele sunt deosebit de periculoase prin amploarea prejudiciilor. Tendințele din perioada 2021–2024 subliniază necesitatea consolidării investigațiilor financiare, a creșterii capacității de urmărire a beneficiilor infracționale și a aplicării consecvente a mecanismelor de sechestrul și confiscare, pentru a limita posibilitatea introducerii veniturilor ilicite în circuitul legal.

Infracțiunea predicat	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Evaziunea fiscală	înalt	înalt	înalt

Vulnerabilități:

- nivelul de stabilire a suspiciunilor de comitere a infracțiunilor predicat în cadrul investigațiilor financiare realizate de SPCSB este de 47%, în celelalte cazuri diseminate către organele de drept nu a fost stabilită infracțiunea predicat, valoarea fondurilor investigate provenind din infracțiuni predicat necunoscute a constituit 79% din valoarea totală a fondurilor investigate;
- nivelul de identificare a infracțiunilor predicat în cadrul cauzelor penale investigate de organele de drept privind spălarea banilor este de 44%, în celelalte cauze penale inițiate privind fapte de spălarea banilor, originea veniturilor ilicite este necunoscută;
- tendința descrescătoare privind numărul sentințelor de condamnare adoptate pentru infracțiunile de evaziune fiscală, de la 9 sentințe pronunțate în 2021 la 6 sentințe pronunțate în 2024, subminează capacitatea organelor de drept de a contracara faptele și de a asigura descurajarea în implicarea activităților de evaziune fiscală;
- lacune în coordonare și prioritizare: organele de drept percep evaziunea fiscală ca fiind cea mai semnificativă infracțiune de origine domestică care generează cele mai mari venituri ilicite, pe când sectorul financiar identifică evaziunea fiscală ca fiind infracțiunea predicat de origine transfrontalieră care prezintă cel mai înalt risc;
- măsurile asiguratorii dispuse de către SPCSB indică o concentrare asupra entităților rezidente (persoane juridice rezidente -54%, pe când în cazul persoanelor juridice nerezidente – 9%);
- deși SPCSB stabilește suspiciuni de comitere a evaziunii fiscale în majoritatea investigațiilor financiare cu infracțiune predicat identificată, ce implică 68% din totalul fondurilor investigate, se atestă un blocaj la etapa de investigare și urmărire penală, care împiedică transformarea rezultatelor investigațiilor financiare în cazuri de condamnare și confiscare.

Amenințări:

- amploarea prejudiciului cauzat este în creștere: deși numărul cauzelor penale înregistrate este în descreștere, volumul prejudiciului cauzat prin evaziune fiscală s-a triplat, determinând-o ca fiind a treia cea mai mare infracțiune predicat după volumul pierderilor economice stabilite;
- valoarea bunurilor sechestrate este una relativ redusă având în vedere valoarea totală a prejudiciului cauzat prin acest tip de infracțiune;
- numărul cererilor de comisie rogatorie recepționate privind infracțiunile predicat au crescut de 4 ori, fiind de două ori mai mare decât numărul cererilor expediate autorităților străine;
- percepția riscului transfrontalier este inconsistentă, reieșind din faptul că, organele de drept nu percep evaziunea fiscală transnațională ca fiind o infracțiune generatoare de venituri ilicite majore, susceptibile de a fi spălate pe teritoriul țării, pe când supraveghetorii sistemului financiar și entitățile raportoare plasează evaziunea fiscală de origine transfrontalieră ca fiind cea mai semnificativă infracțiune predicat generatoare de cele mai mari volume de venituri ilegale;
- activitatea poliției privind infracțiunile predicat: creșterea numărului de cereri privind schimbul de informații, preponderent din partea jurisdicțiilor: Germania, Marea Britanie, Ucraina, Cehia, Franța, Federația Rusă și Austria, însoțită de tendința descrescătoare a numărului cererilor privind schimbul de informații trimise către jurisdicții: România, Federația Rusă, Ucraina, Germania, Franța.
- nivelul de cooperare a organelor de poliție pe dimensiunea de spălarea banilor este restrânsă, având în vedere faptul că, numărul cererilor de schimb de informații este de 100 ori mai mic, decât numărul cererilor privind infracțiunile predicat.

Descrierea evenimentului:

-veniturile ilicite obținute din evaziune fiscală săvârșită atât la nivel național, cât și transfrontalier, înregistrează o tendință ascendentă fiind generate în proporții ce se majorează, însă carențele de la etapa de investigare penală și cea de condamnare (nivel scăzut al condamnărilor), permit ca cele mai mari volume ale veniturilor ilicite să se afle în circulație. Unitatea de informații financiare identifică cel mai frecvent evaziunea fiscală, însă nivelul redus de cooperarea juridică internațională în materie penală solicitată cu privire la evaziunea fiscală, cât și percepțiile inconsistente ale organelor de drept față de cele ale sectorului financiar privind riscul transfrontalier, determină riscul persistent de spălare a banilor proveniți din evaziune fiscală.

Descrierea riscului:

Infrațiunea de evaziune fiscală înregistrează o descreștere a numărului de cazuri care au determinat pornirea urmăririi penale, însă în același timp valoarea prejudiciului cauzat s-a triplat, calificând-o drept a treia cea mai mare infrațiune predicat, după valoarea pierderii economice. Un nivel scăzut al ratei de condamnare, subestimarea riscurilor transfrontaliere asociate evaziunii fiscale de către organele de drept, nivelul cooperării juridice internaționale din perspectiva asistenței recepționate și a celei solicitate, cât și atenția acordată entităților rezidente în detrimentul nerezidenților, contribuie și facilitează la spălarea veniturilor obținute din evaziune fiscală. SPCSB identifică în mod sistemic evaziunea fiscală, reprezentând cea mai importantă infrațiune predicat semnalată, însă carențele sistemice determină menținerea acestor venituri infracționale în circuit civil.

Infrațiunea predicat	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Contrabanda	înalt	înalt	înalt

Vulnerabilități:

- nivelul de stabilire a suspiciunilor de comitere a infracțiunilor predicat în cadrul investigațiilor financiare realizate de SPCSB este de 47%, în celelalte cazuri diseminate către organele de drept nu a fost stabilită infrațiunea predicat, valoarea fondurilor investigate provenind din infracțiuni predicat necunoscute a constituit 79% din valoarea totală a fondurilor investigate;
- nivelul de identificare a infracțiunilor predicat în cadrul cauzelor penale investigate de organele de drept privind spălarea banilor este de 44%, în celelalte cauze penale inițiate privind fapte de spălarea banilor, originea veniturilor ilicite este necunoscută;
- numărul descrescător al sentințelor de condamnare este de 4 ori mai mic decât numărul cauzelor penale pornite pentru fapte de contrabandă;
- valoarea bunurilor confiscate în mod definitiv și executoriu este de 3 mai mică decât valoarea bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunii;
- lipsește o evidență sistematizată unică privind valoarea sechestrelor aplicate de instanțele judecătorești naționale în cauzele penale privind contrabanda;
- investigațiile financiare detectează într-o măsură redusă contrabanda, reieșind din faptul că, doar 2% din fondurile ce fac obiectul investigațiilor financiare realizate de SPCSB sunt stabilite

ca fiind conexe acestui tip de infracțiune predicat, ținând cont și de rata investigațiilor financiare diseminate către organele de drept cu infracțiunea predicat necunoscută;

- caracterul transfrontalier complex al infracțiunii de contrabandă și sprijinul preponderent în baza cooperării internaționale și al asistenței juridice în materie penală, reieșind din creșterea numărului de comisii rogatorii recepționate și expediate privind infracțiunea de contrabandă, însă numărul cererilor expediate este de două ori mai mare decât numărul cererilor recepționate din partea altor jurisdicții.

Amenințări:

- infracțiunea de contrabandă generează volume mari de venituri infracționale, fiind pe locul 4 după valoarea bunurilor infracționale – obiect al infracțiunii, deși este pe locul 9 după numărul cazurilor înregistrate de organele de drept, cu o creștere de 30% în 2024 față de anul 2021;

- este percepută de organele de drept ca fiind infracțiune predicat care generează volume mari de venituri ilicite atât la nivel național, cât și la nivel internațional, susceptibile de a fi spălate pe teritoriul Republicii Moldova;

- creșterea rolului în crima organizată transfrontalieră, reieșind din majorarea indicelui privind crima organizată internațională de la 4.5 la 5.6, având unul dintre factorii determinanți, contrafacerea produselor, preponderent a articolelor de tutungerie și introducerea acestora prin contrabandă în Uniunea Europeană;

- gradul ridicat de adaptabilitate a grupurilor criminale organizate și utilizarea canalelor de comerț și financiare complexe.

Descrierea evenimentului:

- grupurile criminale organizate sunt implicate în activități de contrabandă cu bunuri, inclusiv contrafăcute, ce comportă caracter transfrontalier, exploatând vulnerabilitățile, inclusiv nivelul de corupție. Deși valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune este unul înalt, cazurile inițiate nu cunosc continuitate procesuală, fie implică o confiscare insuficientă raportată la volumul bunurilor infracționale ce fac obiectul cauzelor penale. Nivelul de asistență juridică internațională în materie penală confirmă expunerea transfrontalieră semnificativă. Rata de condamnare în cazurile de contrabandă reduc din caracterul disuasiv și descurajant. Contrabanda asigură generarea fluxurilor financiare care alimentează rețelele infracționale la nivel național și transfrontalier.

Descrierea riscului:

Contrabanda reprezintă o infracțiune cu risc înalt de spălarea banilor și impact semnificativ economic și reputațional. Aceasta subminează securitatea frontierei de stat, procesul de colectare a taxelor și integritatea financiară, facilitând și contribuind la spălarea veniturilor ilicite. Deficiențele stabilite, rata de condamnare, nivelul de recuperare a bunurilor infracționale prin confiscare și urmărirea financiară limitată contribuie la creșterea continuă a piețelor tenebre de bunuri de contrabandă și integrarea veniturilor ilegale dobândite în economia națională și sistemul financiar.

Infracțiunea predicat	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Corupția	mediu-înalt	înalt	înalt

Vulnerabilități:

- nivelul de stabilire a suspiciunilor de comitere a infracțiunilor predicat în cadrul investigațiilor financiare realizate de SPCSB este de 47%, în celelalte cazuri diseminate către organele de drept nu a fost stabilită infracțiunea predicat, valoarea fondurilor investigate provenind din infracțiuni predicat necunoscute a constituit 79% din valoarea totală a fondurilor investigate;
- nivelul de identificare a infracțiunilor predicat în cadrul cauzelor penale investigate de organele de drept privind spălarea banilor este de 44%, în celelalte cauze penale inițiate privind fapte de spălarea banilor, originea veniturilor ilicite este necunoscută;
- numărul sentințelor de condamnare pentru fapte de corupție pasivă este de 9 ori mai mic decât numărul cazurilor înregistrate, iar cu referire la traficul de influență, numărul sentințelor de condamnare este cu 30% mai mic decât numărul cazurilor înregistrate;
- dintre infracțiunile de corupție, cel mai scăzut nivel al confiscării bunurilor utilizate la comiterea infracțiunilor a fost stabilit în privința coruperii pasive, indicând investigarea cazurilor de corupție sistemică și de mică valoare;
- nivelul de cooperare juridică internațională în materie penală este unul limitat, astfel că numărul cererilor de comisie rogatorie expediate este de 50 de ori mai mic decât numărul total, infracțiunile de corupție fiind unele dintre infracțiuni în care organele de drept recurg la cooperare juridică cel mai puțin, fiind un indicator al investigării corupției sistemice, de mică valoare, cât și a cauzelor de o complexitate redusă;
- SPCSB detectează suspiciunile privind infracțiunile de corupție în calitate de infracțiuni predicat într-un număr nesemnificativ de cazuri, mai puțin de 3% din numărul total al investigațiilor financiare realizate, în care a fost stabilită infracțiunea predicat.

Amenințări:

- coruperea pasivă este a 7-a cea mai numeroasă infracțiune predicat după numărul cazurilor înregistrate, iar traficul de influență este pe locul 11, cu un număr de aproape două ori mai mic, dar cu valoarea bunurilor infracționale care fac obiectul actului de corupție, de 6 ori mai mare;
- infracțiunile de corupție sunt percepute de organele de drept ca fiind una din cele mai importante infracțiuni generatoare de volume mari de venituri ilicite, percepție susținută și de supraveghetorii sectorului financiar;
- Raportul GRECO în privința Republicii Moldova adoptat la 1 decembrie 2023 și publicat la 12 martie 2024, evidențiază vulnerabilități privind prevenirea corupției;
- indicele privind percepția corupției (CPI) este de 43 din 180, fapt care indică riscuri de corupție la un nivel moderat-înalt;
- în cadrul cauzelor penale privind spălarea banilor, infracțiunile de corupție constituie un mobil important fiind identificată drept infracțiune predicat în 10% din cauzele penale cu infracțiune predicat identificată.

Descrierea evenimentului:

- Persoanele publice, funcționarii publici și persoanele cu funcție de demnitate publică, sau intermediarii care estorcă sau acceptă mită, fie exercită influență necorespunzătoare în cadrul proceselor de luare a deciziilor, fapt prin care exploatează lacunele instituționale și nivelul scăzut de asigurare a conformării și aplicării constrângerii. Cooperarea juridică internațională limitată indică investigarea corupției de mică valoare, de o complexitate redusă și activitate limitată în detectarea și investigarea corupției transfrontaliere, cu urmărirea bunurilor și fluxurilor financiare stratificate sau integrate în afara teritoriului țării.

Descrierea riscului:

Infracțiunile de corupție (cu precădere coruperea pasivă și traficul de influență) reprezintă o infracțiune predicat ce prezintă un risc înalt, care subminează guvernanta în domeniul public, afectează încrederea publică în instituțiile statului și știrbește din integritatea economică. Traficul de influență care este mai puțin numeros dar implică o pierdere economică mai mare decât infracțiunea de corupere pasivă, reflectă o predispunere a organelor de drept de a investiga corupția de nivel inferior, lăsând în umbră corupția de nivel înalt ce implică exponenții puterii legislative și executive, cu funcții de conducere de nivel superior. Vulnerabilitățile sistemice, implicit nivelul limitat al condamnărilor, capacitatea redusă de recuperare definitivă a bunurilor infracționale prin confiscare, cooperare juridică internațională defectuoasă și identificarea incompletă a infracțiunii predicat, contribuie la spălarea continuă a veniturilor ilicite provenite din corupție, fapt care reconfirmă vulnerabilitățile instituționale.

Infracțiunea predicat	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Escrocheria (frauda cibernetică, frauda de investiții, frauda comercială)	înalt	mediu-înalt	înalt

Vulnerabilități:

- nivelul de stabilire a suspiciunilor de comitere a infracțiunilor predicat în cadrul investigațiilor financiare realizate de SPCSB este de 47%, în celelalte cazuri diseminate către organele de drept nu a fost stabilită infracțiunea predicat, valoarea fondurilor investigate provenind din infracțiuni predicat necunoscute a constituit 79% din valoarea totală a fondurilor investigate;
- nivelul de identificare a infracțiunilor predicat în cadrul cauzelor penale investigate de organele de drept privind spălarea banilor este de 44%, în celelalte cauze penale inițiate privind fapte de spălarea banilor, originea veniturilor ilicite este necunoscută;
- tendința descrescătoare privind nivelul de condamnare a faptelor de escrocherie, de la 385 de sentințe pronunțate în 2021, la 268 de sentințe pronunțate în 2024, subminează capacitatea organelor de drept de a asigura descurajarea în implicarea activităților de escrocherie;
- nivelul diferit al percepției privind amploarea fenomenului infracțional al escrocheriei a sectorului privat și a organelor de drept;
- utilizarea ineficientă de către organele de drept a măsurilor asiguratorii dispuse de SPCSB, în anul 2024 din 71 de decizii de sistare emise, în termenul de sistare a tranzacțiilor și bunurilor suspecte, a fost aplicat doar un singur sechestru;
- deși este a doua cea mai frecvent identificată suspiciune de comitere a unui tip de infracțiune predicat de către SPCSB, valoarea fondurilor și bunurilor ce fac obiectul investigațiilor financiare în aceste cazuri, reprezintă doar 28% din valoarea totală a fondurilor investigate suspecte de spălarea banilor.

Amenințări:

- reprezintă cea mai ponderată infracțiune predicat după numărul de cauze înregistrate, fiind înregistrată o tendință de creștere a numărului de cauze de la 2 124 în anul 2021 la 2 984 în anul 2024;

- valoarea totală a prejudiciului cauzat prin infracțiune constituie 50,41% din valoarea totală a prejudiciului cauzat de infracțiunile predicat, înregistrând o tendință de creștere, în 2024 valoarea bunurilor dobândite prin escrocherie a fost de 3 ori mai mare decât valoarea bunurilor dobândite prin escrocherie în anul 2021;
- escrocheria generează volume mari de venituri ilicite, care sunt susceptibile de a fi plasate la nivel național în numerar, având în vedere că, mărimea valorilor valutare introduse în țară este de două ori mai mare decât mărimea valorilor valutare scoase de pe teritoriul Republicii Moldova;
- fluxurile de venituri infracționale dobândite prin escrocherie comportă caracter transfrontalier, atât la nivelul țărilor Uniunii Europene, cât și transcontinental (Statele Unite ale Americii), având în vedere creșterea schimbului de informații de către SPCSB, poliție, și a cererilor de asistență juridică internațională;
- tendința de creștere a numărului cererilor de schimb de informații primite de către poliție de la autorități similare, însoțită de tendința de scădere a numărului cererilor expediate autorităților similare străine, cu privire la infracțiunile predicat indică activitate infracțională transfrontalieră în creștere;
- creșterea de 4 ori a numărului cererilor de comisie rogatorie recepționate de Republica Moldova, însoțită de scăderea cu 83% a cererilor de comisie rogatorie pe cauze de spălarea banilor, și dublarea numărului de cereri de comisie rogatorie privind faptele de escrocherie, indică creșterea activității infracționale cu caracter transfrontalier.

Descrierea evenimentului:

- Infracțiunea de escrocherie generează cel mai semnificativ volum sesizat al bunurilor infracționale la nivel național. Transferurile bancare transnaționale, cât și utilizarea numerarului furnizează canale pentru plasarea și stratificarea veniturilor ilicite. Infracțiunile predicat nu sunt identificate în mod consistent de către investigațiile financiare realizate și cauzele de urmărire penală.

Descrierea riscului:

Infracțiunea de escrocherie este cea mai semnifiantă infracțiune predicat după numărul de cauze penale înregistrate și valoarea prejudiciului economic cauzat. Nivelul scăzut al identificării infracțiunii predicat la etapa de investigare financiară și urmărire penală, rata redusă a sechestrelor aplicate raportat la prejudiciul total cauzat prin infracțiune, reducerea numărului de sentințe de condamnare adoptate de instanțele de fond, determină o probabilitate înaltă de spălare a veniturilor infracționale. Fluxurile financiare transfrontaliere, cât și volumul valorilor valutare introduse în țară, raportate la creșterea cererilor de schimb de informații recepționate de poliție și creșterea nivelului de asistență juridică internațională solicitată de către autorități competente străine, contribuie și indică o expunere sporită.

Infracțiunea predicat	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Traficul ilicit de droguri	înalt	mediu-înalt	înalt

Vulnerabilități:

- nivelul de stabilire a suspiciunilor de comitere a infracțiunilor predicat în cadrul investigațiilor financiare realizate de SPCSB este de 47%, în celelalte cazuri diseminate către organele de drept

nu a fost stabilită infracțiunea predicat, valoarea fondurilor investigate provenind din infracțiuni predicat necunoscute a constituit 79% din valoarea totală a fondurilor investigate;

- nivelul de identificare a infracțiunilor predicat în cadrul cauzelor penale investigate de organele de drept privind spălarea banilor este de 44%, în celelalte cauze penale inițiate privind fapte de spălarea banilor, originea veniturilor ilicite este necunoscută;
- valoarea pierderii economice care corespunde cu valoarea drogurilor sau a substanțelor psihotrope, din motiv că, stabilirea valorii acestor substanțe nu reprezintă o obligație instituită de lege, aceasta nu este oficial stabilită și înregistrată la inițierea cauzelor penale, fapt care contribuie la subestimarea sistemică a daunelor financiare și a veniturilor ilicite susceptibile de a fi introduse în sistemul financiar formal;
- valoarea fondurilor care fac obiectul investigațiilor financiare realizate de către SPCSB este relativ redusă (spre exemplu, comparativ cu evaziunea fiscală, este de 1000 ori mai mică), raportat la detectarea frecventă a acestei infracțiuni predicat, indică o discordanță dintre detectare și urmărire financiară;
- valoarea sechestrelor aplicate depășește valoarea fondurilor investigate de SPCSB și a fondurilor care fac obiectul cauzelor penale, indicând că există o captură a bunurilor (droguri sau substanțe psihotrope) dar nu a fluxurilor financiare paralele;
- cooperarea pe aspectul spălării banilor este disproporționată și dezechilibrată, astfel că, sunt recepționate mai multe cereri de comisie rogatorie decât numărul celor expediate, indicând o conduită reactivă și nu proactivă a organelor de drept, în urmărirea rețelelor criminale internaționale;
- asocierea infracțiunii cu structurile crimei organizate crește nivelul de sofisticare a spălării veniturilor provenite din traficul de droguri, iar lacunele în trasabilitatea financiară a infracțiunii predicat contribuie la crearea vulnerabilităților sistemice.

Amenințări:

- infracțiunea de trafic ilicit de droguri reprezintă a șasea cea mai numeroasă infracțiune predicat care este înregistrată de organele de drept, înregistrând de la începutul perioadei o creștere a numărului de cauze penale inițiate de 50%;
- organele de drept percep traficul ilicit de droguri ca fiind una dintre cele mai importante infracțiuni predicat generatoare de cele mai mari venituri ilicite, atât la nivel național, cât și ca sursă a criminalității transnaționale;
- numărul cererilor de comisie rogatorie recepționate privind infracțiunea de trafic ilicit de droguri este de patru ori mai mare decât numărul cererilor expediate altor jurisdicții, cererile recepționate înregistrând o tendință de creștere de-a lungul perioadei, fapt care indică o expunere externă accentuată și o cerere externă pentru cooperare;
- unitatea de informații financiare identifică frecvent suspiciuni privind comiterea traficului ilicit de droguri în calitate de infracțiune predicat, ceea ce reconfirmă recunoașterea importanței sistemice a acesteia;
- traficul ilicit de droguri reprezintă un factor al crimei organizate, reieșind din conexiunea puternică a acesteia cu structurile și rețelele infracționale, ceea ce sporește amenințarea sistemică a acesteia în privința sistemului financiar și al securității naționale.

Descrierea evenimentului:

- fluxurile financiare ilicite sunt plasate și integrate prin intermediul sistemului financiar formal și cel non-formal, inclusiv prin utilizarea abuzivă a activelor virtuale. Veniturile ilicite obținute

din traficul ilicit de droguri înregistrează o creștere, având în vedere tendința ascendentă a numărului de cauze penale pornite cu 50% de la începutul perioadei, existând o conexiune strânsă cu fenomenul de crimă organizată. Atât SPCSB cât și organele de drept identifică traficul ilicit de droguri ca o infracțiune predicat semnificativă, dar volumul investigațiilor financiare este unul redus. Valoarea sechestrelor este mai mare decât volumul fondurilor investigate financiar sau urmărite penal. Pierderea economică cauzată nu este înregistrată în mod sistemic, fapt care creează lacune în evaluarea și măsurarea riscului. Numărul sporit al asistenței juridice internaționale în materie penală solicitată de alte jurisdicții, confirmă expunerea transfrontalieră semnificativă.

Descrierea riscului:

Infracțiunea de trafic ilicit de droguri este expusă riscului sistemic de nedetectare, astfel că, spălarea banilor proveniți din vânzarea drogurilor poate fi atribuită cazurilor cu infracțiune predicat necunoscută de la etapa de investigare financiară de către SPCSB și urmărire penală de către organele de drept. Lipsa reglementărilor privind ținerea unei evidențe sistemice cu referire la valoarea drogurilor investigate, subminează capacitatea organelor de drept de a evalua amprenta economico-financiară a infracțiunii. Existența unei influențe infracționale reziduale bazată pe reținerea semnificativă a veniturilor ilicite susceptibile de a fi reinvestite în ciclul criminal.

3. Evaluarea riscului de spălare de bani în funcție de subiect

3.1. Persoane juridice (naționale și forme juridice naționale)

În perioada 2021–2024, structura persoanelor juridice din Republica Moldova a evoluat stabil, marcând atât o creștere numerică, cât și o consolidare a formelor de organizare predominant utilizate. La finalul anului 2024, în Registrul de stat erau înregistrate 139 669 persoane juridice, dintre care peste 86% sunt entități comerciale, iar aproximativ 14% organizații necomerciale. În continuare, Societatea cu Răspundere Limitată (SRL) rămâne forma juridică preferată, reprezentând peste 97% din totalul societăților comerciale, datorită accesibilității, procedurilor simple de constituire și flexibilității în administrare. Alte forme, precum societățile pe acțiuni sau cooperativele, au o pondere mai redusă și o evoluție general descendentă.

Organizațiile necomerciale au înregistrat o creștere moderată, fiind dominate de asociațiile obștești, instituțiile private și fundațiile. Aceste entități sunt supuse unui regim de supraveghere mai strict, ceea ce contribuie la un risc scăzut de abuz în scopuri de spălare a banilor sau finanțare ilegală.

Analiza genurilor de activitate confirmă că comerțul continuă să fie cel mai frecvent domeniu în care activează persoanele juridice, urmat de prestarea serviciilor, agricultură, tranzacții imobiliare și producție. Această structură economică este reflectată și în dinamica comerțului exterior. Exporturile și importurile au înregistrat creșteri semnificative în primii ani analizați, cu o orientare tot mai pronunțată spre țările Uniunii Europene. România rămâne principalul partener comercial al Republicii Moldova, iar schimburile cu Federația Rusă au scăzut constant. Această reorientare a comerțului internațional sugerează o integrare economică mai strânsă cu spațiul european și o reducere a expunerii la jurisdicții cu risc sporit.

În sectorul bancar, numărul persoanelor juridice rezidente care dețin conturi și efectuează tranzacții a crescut constant, consolidând rolul acestora în economia formală. În schimb,

numărul clienților corporativi nerezidenți a scăzut drastic, reducând riscurile asociate utilizării entităților moldovenești în scheme internaționale cu potențial de spălare a banilor. Tranzacțiile financiare - atât interne, cât și externe - au crescut, reflectând intensificarea activității economice și integrarea în circuitele comerciale regionale.

Un progres important a fost înregistrat în domeniul transparenței privind beneficiarii efectivi. După modificările legislative din 2023, numărul entităților care au declarat aceste informații a crescut substanțial, de la 31% în 2023 la peste 50% la sfârșitul anului 2024. Totuși, rămâne necesară îmbunătățirea calității datelor, deoarece unele declarații sunt incomplete, neactualizate sau includ structuri de proprietate complexe care necesită verificări suplimentare.

Analiza diseminărilor efectuate de SPCSB și a cauzelor penale demonstrează că SRL-urile sunt cel mai frecvent implicate în scheme de spălare a banilor, în special în legătură cu infracțiuni precum evaziune fiscală, escrocherie, corupție, tranzacții fictive, contrabandă și operațiuni de retragere nejustificată de numerar. O tipologie reprezentativă identificată constă în utilizarea SRL-urilor pentru simularea procurării produselor agricole prin acte fictive, urmată de retrageri masive de numerar și solicitarea nejustificată a restituirilor de TVA - mecanisme utilizate pentru a introduce în circuitul legal venituri provenite din activități ilicite.

Instituțiile de aplicare a legii - Procuratura, CNA, SPCSB, Serviciul Fiscal, Serviciul Vamal și poliția specializată - confirmă existența unui nivel moderat de risc asociat persoanelor juridice, în special SRL-urilor. Acestea semnalează folosirea tot mai frecventă a structurilor comerciale în scheme transfrontaliere, în contracte fictive, tranzacții artificiale sau în manipularea fluxurilor financiare pentru a ascunde proveniența fondurilor. Totodată, se observă o creștere a cazurilor care implică tehnologii noi, inclusiv plăți electronice și criptomonedă.

Per ansamblu, perioada 2021–2024 indică un mediu economic aflat în expansiune, cu o dezvoltare treptată a mediului de afaceri, o intensificare a conexiunilor comerciale cu piața europeană și o îmbunătățire a nivelului de transparență și conformitate juridică. Riscurile de spălare a banilor sunt mai pronunțate în rândul SRL-urilor, dar sunt temperate de reformele legislative, de acțiunile de supraveghere și de consolidarea capacităților instituțiilor responsabile.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoane juridice	mediu	mediu	mediu
Vulnerabilități: - pondere foarte mare a SRL (97% din societățile comerciale), cu capital social minim și procedură de înregistrare simplificată; - verificări limitate la momentul înregistrării, posibilitatea prezentării unor date incomplete sau incorecte despre beneficiarii efectivi; - RSUD nu are mecanisme eficiente de actualizare și verificare a datelor privind beneficiarii efectivi; - organizațiile necomerciale (ONG, fundații, partide politice): expunere la riscuri prin donații, granturi externe și finanțări nedeclarate. - utilizarea numerarului; - expunere transfrontalieră: companiile implicate în comerțul de export–import sunt vulnerabile la scheme internaționale de spălare și stratificare a fondurilor.			
Amenințări:			

- utilizarea SRL pentru fraude și evaziune (emiterea de facturi false, înregistrarea de operațiuni fictive, solicitarea nejustificată a restituirilor de TVA);
- spălarea banilor prin tranzacții comerciale internaționale: exporturi fictive (ex. cereale, produse agricole), importuri supraevaluate, transferuri prin companii din zone offshore;
- operațiuni cu numerar: retrageri masive de sume din conturi;
- ONG-uri și fundații: riscuri de finanțare ilicită prin donații externe, sponsorizări mascate, colectări publice utilizate pentru scopuri nelegitime;
- partide politice: risc sporit de finanțare ilegală, inclusiv prin intermediul unor companii controlate indirect de persoane afiliate politic;
- criptomonede și fintech: folosirea companiilor IT și a prestatorilor de plăți pentru a dispersa fonduri prin active virtuale.

Descrierea evenimentului:

La 31.12.2024 erau înregistrate 139.669 persoane juridice, dintre care 86% societăți comerciale și 14% organizații necomerciale. Cele mai multe sunt SRL (115.020 entități). În perioada 2021–2024 s-a observat o creștere a numărului de SRL și ONG-uri, dar o scădere a cooperativelor. Analiza SPCSB arată că 694 de cazuri de spălare au implicat persoane juridice, 72% fiind rezidente. Din acestea, 91% vizau SRL și 9% SA. Tipologiile confirmă utilizarea SRL pentru operațiuni fictive cu cereale, retrageri masive de numerar și solicitări nejustificate de restituire TVA. Exporturile și importurile au fost orientate tot mai mult spre UE, reducând dependența de Federația Rusă, ceea ce a contribuit la diminuarea expunerii la riscuri geopolitice.

Descrierea riscului:

Riscul general este mediu, dar cu segmente distincte:

- SRL: mediu, având ponderea cea mai mare și fiind principala formă abuzată în scheme de spălare.
 - SA: scăzut, datorită cerințelor stricte de capital și transparență.
 - ONG-uri și fundații: scăzut–mediu, cu riscul de utilizare în finanțarea terorismului și utilizarea donațiilor.
 - Întreprinderi de stat/municipale: scăzut, monitorizate prin mecanisme publice și audituri.
- Deși mecanismele de prevenire (înregistrarea beneficiarilor efectivi, sancțiuni contravenționale etc.) au drept scop reducerea riscului, evaluarea arată că SRL rămâne forma preferată pentru spălare de bani, mai ales prin tranzacții fictive și comerț cu numerar. Riscul se menține mediu, necesitând monitorizare constantă.

3.2. Persoane fizice (naționale)

În perioada 2021–2024, persoanele fizice au devenit principalul segment activ al sistemului bancar din Republica Moldova, evidențiind o creștere constantă atât în numărul de clienți, cât și în volumul tranzacțiilor. Numărul persoanelor fizice rezidente cu conturi bancare a depășit 3,4 milioane, iar conturile active au ajuns la peste 6 milioane, ceea ce reflectă o creștere a incluziunii financiare și o utilizare tot mai intensă a serviciilor bancare formale. Soldurile de numerar și depozitele înregistrate de persoane fizice au crescut semnificativ, apropiindu-se de 100 miliarde lei, semnalând încrederea populației în sectorul bancar.

În același timp, utilizarea cardurilor și a serviciilor digitale a crescut accelerat. Tranzacțiile cu cardurile autohtone aproape s-au dublat, iar sistemul național de plăți instant (MIA) a fost adoptat rapid, peste 600 000 de persoane efectuând deja plăți instant. Pentru prima dată,

volumul plăților fără numerar a depășit volumul retragerilor de numerar, ceea ce indică o trecere reală spre digitalizare.

Tranzacțiile transfrontaliere realizate de persoane fizice au crescut semnificativ: transferurile outgoing aproape s-au dublat, iar incoming au depășit 11 miliarde lei. Tranzacțiile persoanelor fizice nerezidente au înregistrat, de asemenea, creșteri substanțiale, ceea ce reflectă o mobilitate financiară tot mai mare și o interconectare intensă cu piețele externe.

Totuși, această dezvoltare a generat și noi vulnerabilități. Extinderea plăților online și a serviciilor digitale a condus la o creștere a fraudelor financiare, phishing-ului și recrutării de „money mules”. Pierderile din fraude cu carduri au atins aproximativ 140 milioane lei în 2024. Persoanele cu educație financiară redusă sunt cele mai expuse, fiind adesea implicate în scheme de tranzit al fondurilor provenite din infracțiuni, prin deschiderea de conturi la solicitarea unor terți, depuneri și retrageri repetate de numerar sau transferuri rapide cu origine neclară.

În concluzie, persoanele fizice prezintă un risc mediu de spălare a banilor: digitalizarea sporește transparența și capacitatea de monitorizare, dar vulnerabilitățile asociate fraudelor online, transferurilor transfrontaliere și gradului variabil de educație financiară necesită supraveghere continuă și măsuri de prevenire îmbunătățite.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoane fizice (naționale)	mediu	mediu	mediu

Vulnerabilități:

- volumul foarte mare de tranzacții îngreunează monitorizarea și permite trecerea neobservată a unor fluxuri ilicite (în 2024 erau peste 3,4 milioane clienți ai băncilor și 6,1 milioane conturi bancare active);
- acces facil la conturi și carduri: proceduri rapide de deschidere a conturilor, inclusiv online, cu verificări superficiale în unele cazuri;
- dependența de numerar: în zonele rurale și pentru plățile de mică valoare predomină tranzacțiile în numerar, care pot fi folosite pentru plasarea fondurilor cu proveniență neclară;
- educație financiară redusă: o parte semnificativă din populație nu înțelege riscurile, fiind vulnerabilă la fraude;
- vulnerabilitate la fraude cibernetice: nivel redus de protecție digitală, persoane care divulgă datele cardului sau accesează linkuri false;
- migrația externă: un număr mare de cetățeni lucrează peste hotare, trimițând remitențe - fenomen care implică fluxuri transfrontaliere masive, dificil de verificat individual;
- lipsa de verificări asupra sursei fondurilor la depunerile în numerar: unele bănci limitează controlul doar la praguri, fără analize aprofundate pentru tranzacțiile frecvente sub prag.

Amenințări:

- cetățeni racolați pentru a deschide conturi și carduri, pe care ulterior le predau rețelelor criminale;
- creșterea cazurilor de fraudă cibernetică, cu utilizarea cardurilor pentru încasarea și lichefierea sumelor provenite din escrocherii digitale;
- tranzacții transfrontaliere riscante: între 2021–2024, volumul incoming/outgoing aproape s-a dublat. O parte semnificativă provine din UE și alte jurisdicții, cu risc de stratificare și integrare a fondurilor;

- deși au un rol economic pozitiv, remitențele poate reprezenta un canal utilizat și pentru mascarea unor fluxuri ilicite în lipsa verificărilor individuale aprofundate.

Descrierea evenimentului:

Între 2021–2024, gradul de incluziune financiară a crescut constant: numărul conturilor și soldul depozitelor au urcat semnificativ (activele persoanelor fizice depășind 97 miliarde MDL în 2024). În 2025, pentru prima dată, plățile fără numerar au depășit retragerile de numerar - un progres important. Totuși, SPCSB a semnalat tipologii clare de spălare de bani prin persoane fizice - racolare ca money mules, carduri bancare folosite pentru fraude online și retrageri masive de numerar, inclusiv prin carduri emise peste hotare.

Descrierea riscului:

Riscul general asociat persoanelor fizice este apreciat ca fiind mediu. Dimensiunea foarte mare a tranzacțiilor bancare realizate de populație, nivelul redus de educație financiară, utilizarea frecventă a numerarului și expunerea tot mai accentuată la fraude online și tranzacții transfrontaliere sporesc vulnerabilitatea acestui sector. În același timp, procesul de digitalizare accelerată, implementarea măsurilor de cunoaștere a clientelei (KYC) și utilizarea sistemelor automate de monitorizare de către bănci contribuie la diminuarea riscurilor, la fel ca și creșterea ponderii plăților electronice în raport cu numerarul.

În practică, persoanele fizice rămân însă principala țintă a rețelelor criminale, fiind folosite pentru transferul și lichefierea banilor. Această vulnerabilitate, combinată cu rolul major al remitențelor și utilizarea cardurilor emise peste hotare, menține sectorul expus constant la riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

3.3. Persoane expuse politic (naționali și internaționali) și finanțarea guvernamentală/politică

În Republica Moldova, statutul de persoană expusă politic (PEP) este reglementat prin Ordinul nr. 22/2023, care stabilește funcțiile publice importante echivalente celor prevăzute de legislația privind prevenirea spălării banilor. Această armonizare asigură alinierea la standardele internaționale și permite aplicarea corectă a măsurilor de monitorizare.

În perioada 2021–2024, numărul PEP a înregistrat fluctuații moderate, determinate în principal de schimbările politice și ciclurile electorale. În 2021, odată cu alegerile anticipate și formarea unui nou guvern, numărul PEP a atins aproximativ 2 400 de persoane. În anii 2022–2023, cifra s-a stabilizat în jurul valorii de 2 300–2 350, iar în 2024 a scăzut ușor, la aproximativ 2 250 PEP rezidente. Numărul PEP nerezidente s-a menținut constant, între 100 și 120 anual.

Indicatorii de percepție a corupției arată că Moldova se confruntă cu vulnerabilități persistente. În perioada analizată, scorul CPI (Transparency International) a variat între 36 și 43 de puncte, ceea ce reflectă un nivel ridicat de corupție percepută în sectorul public, inclusiv la nivel politic. Acești factori amplifică riscul ca PEP să fie implicate în fapte de corupție, abuz de putere și spălare a banilor.

Analiza comportamentului financiar al PEP relevă tendințe semnificative. Numărul de conturi PEP rezidente a scăzut cu 23%, ceea ce se explică prin schimbări de funcții și aplicarea mai strictă a procedurilor de cunoaștere a clientelei. Pentru PEP nerezidente, numărul conturilor a rămas relativ stabil. Tranzacțiile internaționale ale PEP rezidente au înregistrat valori mari, cu un vârf în 2022 (peste 110 milioane lei), dominat de ieșiri către exterior. PEP nerezidente au utilizat preponderent conturile moldovenești pentru transferuri transfrontaliere, cu o scădere notabilă a volumelor în 2024. Atât PEP rezidente, cât și cele nerezidente prezintă o preferință pronunțată pentru retrageri de numerar.

Utilizarea produselor financiare arată diferențe clare între PEP rezidente și nerezidente. PEP rezidente folosesc intensiv conturile de card și depozitele, în timp ce PEP nerezidente își concentrează activitatea aproape exclusiv pe carduri și tranzacții în numerar, menținând depozite minime și un volum redus de credite.

În ansamblu, riscul asociat PEP în Republica Moldova este ridicat, determinat de accesul la resurse publice, influența în procesul decizional și vulnerabilitățile persistente la nivel de integritate publică. Deși cadrul normativ și supravegherea au fost îmbunătățite, monitorizarea continuă, due diligence extins și cooperarea interinstituțională rămân esențiale pentru reducerea riscurilor.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoane expuse politic (naționali și internaționali)	Înalt	Înalt	Înalt
Vulnerabilități: - acces direct la fonduri publice și la procesul decizional, ceea ce le expune la riscuri sporite de corupție și deturnare de resurse; - schimbarea frecventă a funcțiilor publice (alegeri, remanieri) complică menținerea listelor actualizate și aplicarea EDD; - nivel perceput ridicat al corupției (scor CPI 36–43 în perioada 2021–2024) indică un cadru instituțional vulnerabil; - preferința pentru retrageri masive de numerar (apr. 222 mil. MDL în 2024 la PEP rezidenți) crește riscul de pierdere a trasabilității fondurilor. - folosirea rețelelor de rude și apropiați pentru dispersarea fondurilor și mascarea beneficiarilor reali.			
Amenințări: - utilizarea funcțiilor publice pentru facilitarea schemelor de spălare (frauda bancară, Metalferos, blanchetele pașapoartelor) cu prejudicii totale >1,2 mld. MDL; - transferuri transfrontaliere semnificative, dominate de ieșiri (apr. 70% din volume au fost efectuate de PEP rezidenți în 2023–2024); - utilizarea companiilor paravan și a jurisdicțiilor offshore pentru disimularea originii fondurilor; - finanțarea ilegală a partidelor și manipularea achizițiilor publice pentru obținerea de avantaje economice. - riscuri de influență politică asupra instituțiilor de control și reglementare.			
Descrierea evenimentului: Între 2021–2024, numărul PEP rezidenți a variat între 2 250 - 2 400, iar al celor nerezidenți între 100–120. În aceeași perioadă, SPCSB a diseminat 12 cazuri cu implicarea PEP, iar anchetele penale de rezonanță (frauda bancară, Metalferos, pașapoarte) au confirmat tipologii de corupție și spălare. Analiza tranzacțiilor arată preferința pentru retrageri de numerar și transferuri externe, precum și utilizarea intensă a cardurilor bancare.			
Descrierea riscului:			

Riscul asociat PEP este înalt. Accesul la fonduri publice și la procesul decizional, combinat cu corupția sistemică și utilizarea unor instrumente de dispersare (numerar, rude, companii paravan), amplifică probabilitatea implicării acestora în spălarea banilor. Cazurile penale documentate confirmă impactul financiar și reputațional major, ceea ce justifică aplicarea consecventă a măsurilor EDD, monitorizarea riguroasă a fluxurilor și cooperarea interinstituțională pentru investigarea rapidă a tranzacțiilor suspecte.

3.4. Rezidenți străini (persoane juridice, persoane fizice, forme juridice străine)

Conform datelor din 2024, persoanele nerezidente reprezintă aproximativ 3,9% din populația cu reședință în Republica Moldova, însă rolul lor în sistemul financiar este mai amplu datorită naturii transfrontaliere a activităților și a diversității surselor de venit. Numărul persoanelor fizice nerezidente cu conturi bancare a crescut semnificativ în perioada 2021–2024, de la 21 048 la 35 689, o majorare de aproape 70%. Numărul conturilor s-a dublat, ceea ce arată o intensificare a utilizării sistemului bancar, chiar dacă nerezidenții rămân doar 1% din totalul clienților bancari.

Creșterea a fost influențată în mod decisiv de războiul din Ucraina, care a generat un flux mare de cetățeni ucraineni către Moldova. Aceștia au avut nevoie de acces la servicii financiare pentru a primi asistență, a efectua plăți sau a-și administra veniturile. Organizațiile internaționale (UNHCR, IFC) au sprijinit incluziunea financiară a refugiaților, contribuind la extinderea bazei de clienți nerezidenți. Băncile au accelerat digitalizarea, introducând produse multicurrency și facilitând deschiderea conturilor la distanță, ceea ce a stimulat și mai mult creșterea segmentului.

La nivel financiar, persoanele fizice nerezidente au înregistrat creșteri constante ale soldurilor de numerar (de la 832 milioane lei la peste 1,5 miliarde lei) și ale tranzacțiilor transfrontaliere. Transferurile incoming au crescut de aproape patru ori, ajungând la 2,79 miliarde lei în 2024, iar outgoing au depășit 1,17 miliarde lei. Pentru persoanele juridice nerezidente, deși numărul clienților s-a redus drastic în 2022, valoarea tranzacțiilor a rămas ridicată: incoming de 31,4 miliarde lei și outgoing de 22,4 miliarde lei în 2024, confirmând rolul lor ca vector major al fluxurilor financiare internaționale.

Riscurile de spălare a banilor asociate nerezidenților sunt considerate scăzute, deoarece ponderea lor în sistem este redusă, iar activitatea lor în Moldova este limitată ca durată și amploare. Totuși, natura transfrontalieră și dificultatea verificării documentelor din alte jurisdicții generează vulnerabilități specifice. În perioada 2021–2024 au fost înregistrate 18 cauze penale privind persoane juridice nerezidente și 7 cauze penale privind persoane fizice nerezidente, prejudiciile însumând circa 568 milioane lei – valori reduse comparativ cu totalul național.

În concluzie, segmentul nerezidenților rămâne numeric redus, dar cu o dinamică financiară intensă și cu riscuri transfrontaliere specifice, care necesită măsuri riguroase de due diligence, cooperare internațională și monitorizare continuă.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Rezidenți străini (persoane juridice, persoane fizice, forme juridice străine)	scăzut	scăzut	scăzut

Vulnerabilități:

- segment mic numeric ($\approx 1\%$ din total clienți bancari) dar în creștere rapidă, în special la numărul de conturi deținute de rezidenți străini;
- dificultăți în verificarea identității și a sursei fondurilor, având în vedere documente emise în alte jurisdicții;
- conturi multiple pe persoană, ceea ce facilitează fragmentarea fluxurilor;
- expunere ridicată la tranzacții transfrontaliere, incoming/outgoing la niveluri semnificative (PF: $>2,7$ mld. MDL incoming în 2024; PJ: >31 mld. MDL incoming).

Amenințări:

- creșterea masivă a clienților persoanelor fizice nerezidente în 2022–2024, influențată de războiul din Ucraina și de asistența umanitară;
- posibilitatea folosirii conturilor nerezidenților pentru stratificarea și tranzitarea fondurilor ilicite;
- implicare în fluxuri comerciale majore a persoanelor juridice nerezidente (22,4 mld. MDL outgoing, 31,4 mld. MDL incoming în 2024), care pot genera riscuri de spălare de bani prin import/export fictive;
- risc de utilizare a Moldovei ca punct tranzitoriu pentru fonduri de origine incertă.

Descrierea evenimentului:

Între 2021–2024, numărul persoanelor fizice nerezidente a crescut de la 21 048 la 35 689 (+70%), cu creștere mai accentuată a conturilor (de la 24 129 la 58 651). Persoanele juridice nerezidente au scăzut numeric (1 694 la 504), dar și-au menținut conturile (aproximativ 1.600) și fluxurile financiare semnificative. Contextul geopolitic (războiul din Ucraina) a determinat atât aflux de refugiați, cât și necesitatea deschiderii de conturi pentru asistență și plăți umanitare.

Descrierea riscului:

Riscul pentru nerezidenți este scăzut. Factorii principali sunt: creșterea rapidă a numărului de conturi, ponderea mare a tranzacțiilor transfrontaliere și dificultățile de verificare a identității/sursei fondurilor. Deși numeric sunt un segment mic, intensitatea operațiunilor și expunerea la rețele internaționale fac din acest grup un vector important de risc de spălare de bani și finanțare a terorismului. Consolidarea KYC/EDD și schimbul de date transfrontaliere rămân critice pentru limitarea riscurilor.

4. Evaluarea riscului de spălare a banilor pe sectoare economice

În vederea determinării crimelor predicat cel mai frecvent asociate anumitor sectoare ale economiei naționale și a ratei generale de criminalizare a acestora, a fost analizată activitatea de investigare financiară desfășurată de unitatea de informații financiare a Republicii Moldova. Analiza investigațiilor financiare și a cauzelor penale aferente perioadei 2021–2024 relevă faptul că mai multe sectoare economice prezintă vulnerabilități importante la spălarea banilor și utilizarea veniturilor ilicite.

Sectorul tehnologiilor informaționale (IT), în special rezidenții parcurilor IT, a cunoscut o dezvoltare accelerată datorită facilităților fiscale și orientării spre exportul de servicii. Totodată, natura transfrontalieră a tranzacțiilor, trasabilitatea redusă a serviciilor, structurile complexe de proprietate și posibilitatea creării unor companii paravan au transformat sectorul într-un mediu atractiv pentru stratificarea și integrarea fondurilor ilicite. Analiza SPCSB a identificat multiple tipologii, inclusiv: retragerea masivă a numerarului după primirea transferurilor externe,

utilizarea companiilor de intermediere telefonică mascate, împrumuturi fictive între entități asociate, existența unor rezidenți fără activitate reală și implicarea unor companii în scheme internaționale de fraudă sau atacuri cibernetice. În unele cazuri, entitățile au fost folosite ca vehicule de stratificare pentru fonduri provenite din escrocherii, crypto-scheme sau activități de tip „proxy” pentru atacuri DDoS.

Sectorul agricol prezintă vulnerabilități sistemice, în special din cauza dependenței ridicate de numerar, a nivelului redus de formalizare și a dificultății de verificare a originii și cantităților reale de produse agricole. O tipologie frecventă este utilizarea actelor de achiziții fictive, prin care se justifică retrageri mari de numerar și se introduce în circuitul legal bani fără proveniență verificabilă. Analizele au identificat cazuri cu volume foarte mari de numerar retrase în baza unor documente incomplete sau neveridice. Au fost observate discrepanțe logistice, supraevaluări, utilizarea persoanelor fizice ca furnizori, fragmentarea tranzacțiilor și implicarea unor companii din lanțul exportului de cereale, uneori în legătură cu solicitări de restituire nejustificată a TVA. Deși numărul rapoartelor suspecte este relativ mic, cooperarea recentă cu entitățile bancare a îmbunătățit identificarea unor astfel de scheme.

Sectorul construcțiilor reprezintă unul dintre domeniile cu cel mai ridicat risc de spălare a banilor, datorită valorii mari a tranzacțiilor, a prevalenței plăților în numerar și a nivelului redus de transparență. Achizițiile imobiliare – apartamente, parcuri, spații comerciale – sunt frecvent utilizate pentru integrarea fondurilor ilicite. Practici precum depunerile repetate de numerar, justificările financiare superficiale (contracte de împrumut, acte adiționale, promisiuni de vânzare), utilizarea persoanelor interpușe și documentație dificil de verificat permit mascarea originii fondurilor. Sectorul prezintă un nivel scăzut de raportare a tranzacțiilor suspecte, iar verificarea beneficiarilor efectivi este adesea formală. Tranzacțiile imobiliare în etape succesive (rezervare, precontract, contract final) facilitează disimularea traseului banilor și pierderea urmelor acestora.

Cele trei sectoare analizate - IT, agricultură și construcții - prezintă riscuri semnificative de spălare a banilor, fiecare prin mecanisme specifice: IT prin complexitatea tranzacțiilor, activitatea transfrontalieră și posibilitatea creării unor entități paravan; agricultura prin utilizarea intensă a numerarului și documentație fictivă; construcțiile prin integrarea fondurilor în active imobiliare și lipsa trasabilității plăților. În ansamblu, aceste vulnerabilități subliniază necesitatea consolidării monitorizării și aplicării măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului proporționale cu nivelul de risc identificat.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Sectoarele economice (IT, construcții, agricultura)	înalt	înalt	înalt
Vulnerabilități: - dependență ridicată de numerar în mai multe sectoare (agricultură, construcții, comerț); - aplicarea deficitară a măsurilor de cunoaștere a clientelei și de verificare a beneficiarului efectiv; - trasabilitate redusă a tranzacțiilor, inclusiv utilizarea documentelor justificative incomplete sau fictive; - nivel scăzut de raportare către SPCSB din partea sectoarelor non-financiare; - activități economice greu de verificat (servicii intangibile - IT, consultanță, publicitate); - utilizarea persoanelor interpușe la efectuarea tranzacțiilor;			

- structuri complexe de proprietate; - relații comerciale extinse cu jurisdicții cu risc sporit; - posibilitatea operării companiilor fără activitate economică reală; - capacitate redusă de identificare a legăturii dintre activitatea economică și fondurile utilizate.
Amenințări: - utilizarea companiilor fantomă sau de tip „paravan” și a lanțurilor tranzacționale artificiale; - transferuri internaționale cu proveniență și destinație opace; - operaționalizarea fondurilor ilicite prin entități juridice din diverse sectoare; - achiziții repetate, rapide sau nejustificate; - utilizarea masivă a numerarului pentru a conferi aparență de legalitate fondurilor.
Descrierea evenimentului: Tranzacții economice semnificative, realizate prin diferite sectoare, fără justificare economică clară sau cu documente incomplete; operațiuni de retragere și depunere a numerarului în volume mari; transferuri internaționale efectuate fără legătură directă cu activitatea economică declarată; activități economice aparent legitime, folosite pentru a masca fluxuri financiare ilicite; dificultate în identificarea sectorului generativ al fondurilor în numeroase cauze penale, ceea ce indică un nivel ridicat de opacitate și vulnerabilitate sistemică în economie.
Descrierea riscului: Sistemul economic național prezintă vulnerabilități care permit utilizarea sectoarelor pentru efectuarea etapelor de plasare, stratificare și integrare a fondurilor provenite din activități ilegale. Acest fapt generează un risc sistemic mediu, prin afectarea integrității piețelor, facilitarea legalizării veniturilor ilicite și limitarea capacității autorităților de a interveni eficient în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

5. Evaluarea riscului de spălare de bani în funcție de sector

Evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului la nivel sectorial relevă faptul că, deși fiecare domeniu are particularități proprii, există o serie de trăsături comune ce conturează un profil general de vulnerabilitate al Republicii Moldova. Printre acestea se numără utilizarea intensivă a numerarului, expunerea la tranzacții transfrontaliere, lipsa de transparență privind beneficiarul efectiv, diversitatea și complexitatea clientelei, dar și gradul variabil de reglementare și supraveghere.

Astfel, se observă o concentrare între sectoarele cu volum mare, reglementare strictă și un nivel ridicat de raportare (precum sectorul bancar), și sectoarele cu volum mai redus, reglementare limitată și grad scăzut de raportare (precum notarii, avocații etc.). Această concentrare face ca riscurile să fie distribuite inegal: sectoarele cu rol sistemic generează cel mai mare impact, în timp ce sectoarele mici, dar vulnerabile, constituie „porți de intrare” pentru scheme punctuale sau sofisticate.

Analiza comparativă a sectoarelor supuse analizei evidențiază riscuri interconectate. Fiecare sector prezintă vulnerabilități specifice, dar și factori comuni care pot genera riscuri de spălare de bani și finanțare a terorismului. În ansamblu, evaluarea arată că nivelul de risc este influențat de trei factori principali: volumul și complexitatea tranzacțiilor, prezența numerarului și a fluxurilor transfrontaliere, precum și capacitatea de supraveghere și raportare.

Sectorul bancar se distinge ca nucleu al fluxurilor financiare din Republica Moldova și, în consecință, ca principal canal de intrare, circulație și integrare a fondurilor cu proveniență ilicită.

Riscurile asociate sunt foarte ridicate, atât din cauza volumului considerabil de tranzacții interne și externe, cât și a diversității produselor și serviciilor oferite. Deși sistemul bancar dispune de mecanisme mai performante de monitorizare, complexitatea tipologiilor infracționale și presiunea tranzacțiilor internaționale îl plasează în zona de prioritate maximă. Unități de schimb valutar reprezintă un sector cu risc mediu, vulnerabil la utilizarea numerarului și tranzacții fragmentate, dar cu volum și trasabilitate mai limitate comparativ cu băncilor.

Instituțiile de creditare nebancară (OCN, AEI) sunt mai puțin dezvoltate decât sectorul bancar, însă prezintă vulnerabilități accentuate prin dependența de numerar și prin lipsa unor sisteme de monitorizare la fel de sofisticate. Riscul este mediu pentru OCN și scăzut pentru AEI, iar sectoarele necesită consolidarea măsurilor de prevenire.

Sectorul imobiliar reprezintă una dintre principalele porți de integrare a fondurilor ilicite, prin tranzacții de mare valoare realizate frecvent în numerar sau prin intermediul persoanelor interpușe. Nivelul de transparență privind beneficiarul efectiv este scăzut, iar atracția investițiilor în bunuri imobile persistă ca tipologie clasică de spălare a banilor. Acest sector este catalogat cu un risc ridicat, apropiat de cel bancar, și necesită atenție specială.

Notarii joacă un rol de intermediere în contracte de împrumut și în tranzacții imobiliare. Deși sunt supuși reglementării și obligațiilor de raportare, numărul redus de rapoarte comparativ cu expunerea reală arată că există încă o lipsă de proactivitate și de conștientizare a riscurilor. În consecință, riscul sectorului notarial este clasificat ca mediu.

Avocații, prin implicarea în consultanță juridică, structurarea companiilor sau intermedierea tranzacțiilor comerciale, pot deveni facilitatori ai spălării banilor. Cu toate acestea, nivelul de raportare este limitat, iar capacitatea de supraveghere a autorităților asupra profesiei este redusă. Riscul este, prin urmare, încadrat la nivel mediu, comparabil cu cel al notarilor.

Sectorul asigurărilor și pieței de capital are o dimensiune mai modestă în cadrul economiei și o expunere punctuală la tipologii de spălare a banilor. Deși există cazuri de utilizare a acestuia pentru investiții fictive sau transferuri mascate, amploarea și frecvența lor sunt reduse. În consecință, riscul este apreciat ca scăzut spre mediu.

Sectorul pensiilor facultative este încă la etapa inițială, reprezentând risc scăzut. Pe componenta Societăților de administrare a investițiilor, nu există licențe active la data evaluării, astfel riscul fiind la moment scăzut.

Sectoarele	ENR 2017	ENR 2022	ENR 2025
Sectorul bancar	Mediu-înalt	Mediu-înalt	Mediu-înalt
Casele de schimb valutar	Mediu	Mediu-înalt	Mediu-înalt
Piața de capital	Mediu-scăzut	Mediu	Scăzut
Asigurări	Scăzut	Mediu-scăzut	Scăzut
Companii de leasing	Mediu	-	-
Organizațiile de creditare nebancară (organizații de microfinanțare)	Mediu-scăzut	Mediu-înalt	Mediu-înalt
Asociațiile de economii și împrumut	Mediu-scăzut	Scăzut	Scăzut
Agenții imobiliari	Mediu-înalt	Mediu	Mediu-înalt

Societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale	Mediu-scăzut	Mediu	Mediu-înalt
Avocați	Scăzut	Mediu-înalt	Mediu - înalt
Notarii	Mediu	Mediu-înalt	Mediu - înalt
Persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase	Mediu	Mediu	-
Organizatorii jocurilor de noroc	Mediu	Mediu-înalt	Mediu
Auditorii	Scăzut	Mediu	Mediu
Persoane fizice și juridice care comercializează bunuri în sumă de cel puțin 200 000 de MDL		Mediu	Mediu-înalt
Activele virtuale		Înalt	Înalt
Persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează servicii de contabilitate și consultanță fiscală			Mediu
Persoanele fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară			Scăzut
Persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă			Scăzut
Furnizorii de servicii de finanțare participativă			Mediu - scăzut
Furnizorii de servicii pentru fiducii sau societăți			Scăzut
Executorii judecătorești			Mediu
Administratorii fondurilor de pensii facultative			Scăzut
Administratorii autorizați			Mediu
Societățile de administrare a investițiilor			Scăzut
Mediatorii			Scăzut

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Sectorul bancar	mediu	înalt	mediu-înalt
Vulnerabilități: - importanța sistemică: sectorul bancar concentrează aproape 90% din totalul activelor financiare din Republica Moldova, fiind principalul canal prin care pot fi integrate fonduri ilicite; - identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului specifice activității bancare necesită efort pentru atingerea unui nivel al înțelegerii suficiente pentru descurajarea eficientă a potențialilor activități ilegale; - identificarea și verificarea identității beneficiarilor efectivi ai clienților creează dificultăți în aplicarea cerințelor de cunoaștere a clienților; - tranzacții transfrontaliere masive: 73% din totalul plăților incoming și 77% din outgoing sunt cu nerezidenți; în 2024, volumul transferurilor internaționale a depășit 312 mld. MDL, în mare parte către/dinspre UE; - numerar: retrageri și depuneri în numerar de cca. 90 mld. MDL în 2024 fapt ce constituie o vulnerabilitate majoră la plasarea și lichefierea banilor; - complexitate ridicată și dificultăți de monitorizare individuală a tranzacțiilor și clienților (3,4 milioane clienți și 6,1 milioane conturi active); - utilizarea cardurilor străine: cash-out de peste 7,4 mld. MDL în 2024 prin carduri emise în afara țării; - grad de creditare accelerată: creștere pe segmentul de consum și ipotecar; unele împrumuturi pot fi folosite pentru mascarea provenienței banilor sau ca metodă de integrare; - sistemele nedezvoltate de monitorizare a plăților în scopul identificării tranzacțiilor și activităților suspecte de spălare a banilor ; - nivelul de instruire a personalului băncilor este insuficient și neomogen, iar sistemul de control intern necesită alocări suplimentare de resurse pentru atingerea unui nivel înalt de eficiență.			
Amenințări: - Operațiuni transfrontaliere utilizate în scop de disimulare a mijloacelor bănești obținute din evaziune fiscală, corupție, contrabandă și delapidări de fonduri; - Operațiuni transfrontaliere de intrare/ieșire utilizate în scop preponderent pentru tranzitul de mijloace bănești dintr-o jurisdicție în altă, inclusiv cu risc înalt; - Operațiuni în numerar manifestate prin depuneri la conturile curente pentru activități sau servicii neautorizate/nedeclarate sau nelicențiate, inclusiv pentru finanțarea traficului de stupefiante, pentru vânzări sau serviciilor necontabilizate; - Operațiuni în numerar manifestate prin ridicarea mijloacelor bănești din conturile curente fără o justificare economică clară; - Operațiuni de finanțare ilicită a diferitor activități cu caracter penal prin utilizarea diferitor instrumente și modalități de plată: card, MIA, P2P, alte tipuri plăți instant, remiteri de bani, platforme online, crypto; - Operațiuni de creditare/ împrumut utilizate pentru delapidare, fraudă și disimularea provenienței sau destinației fondurilor;			

- Fraudele cibernetice creează premise pentru creșterea tranzacțiilor prin intermediul sistemului bancar și utilizare neautorizată a conturilor; - Utilizarea conturilor bancare pentru conversia sau retragerea fondurilor din criptomonede.
Descrierea evenimentului: În perioada 2021–2024, activele bancare au crescut constant, depășind 120 mld. MDL, iar depozitele au atins niveluri record. Transferurile internaționale incoming/outgoing au crescut rapid, reflectând integrarea Republicii Moldova în piața UE, dar și expunerea la riscuri transfrontaliere. În paralel, operațiunile în numerar s-au menținut ridicate, confirmând persistența culturii numerarului și a unei economii subterană. SPCSB a primit 198 RTS în 2024 din partea băncilor (cea mai mare categorie de entități raportoare), însă calitatea rapoartelor rămâne neomogenă per sistem, fiind generat de gradul de instruire insuficientă a personalului băncilor.
Descrierea riscului: Riscul sectorului bancar este evaluat ca mediu-înalt, dat fiind volumul înalt al tranzacțiilor, rolul său sistemic și tipologiile deja confirmate în practică. Pe de o parte, consolidarea cadrului prudential, digitalizarea proceselor și cooperarea activă cu SPCSB contribuie la reducerea riscului. Pe de altă parte, persistența operațiunilor cu numerar, utilizarea companiilor offshore și a cardurilor străine, precum și expunerea la fraude online fac ca sectorul să rămână cel mai atractiv pentru rețele criminale. În consecință, deși sectorul bancar dispune de cele mai avansate mecanisme de control, el rămâne principalul canal utilizat pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Casele de schimb valutar	mediu	înalt	mediu - înalt
Vulnerabilități: - expunere ridicată la numerar și tranzacții ocazionale; - tranzacții structurate și/sau repetate cu scop de disimulare; - clienți persoane fizice, preponderent ocazionali și neidentificați; - identificarea și cunoașterea insuficientă a clienților (sub pragul 10 mii MDL/echivalent; lipsa unui Registru național al clienților CSV „client registry”); - implicarea PEP, nerezidenți și clienți din jurisdicții cu risc sporit; - dificultăți în identificarea și verificarea beneficiarului efectiv; - sistem de control intern deficitar, lipsa mecanismelor automate de monitorizare; - deficiențe în raportarea tranzacțiilor suspecte; - nivel scăzut de instruire a personalului;			
Amenințări: - utilizarea caselor de schimb valutar pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului; - complicitate deliberată a personalului în operațiuni de spălarea banilor.			
Descrierea evenimentului:			

- operațiuni frecvente de vânzare și cumpărare valută în numerar, uneori divizate pentru a evita pragurile de raportare;
- creșterea numărului de CSV licențiate (415 în 2024 față de 384 în 2021);
- creșterea rulajului operațiunilor valutare;
- lipsa identificării clienților și a beneficiarului efectiv;
- aplicarea deficitară a măsurilor de precauție privind clientul;
- nivel scăzut de identificare și justificare a operațiunilor suspecte.

Descrierea riscului:

Sectorul caselor de schimb valutar este caracterizat de un risc mediu-înalt de spălare de bani și finanțare a terorismului, datorat volumului mare de tranzacții în numerar, clienților ocazionali și deficiențelor de conformitate. Deși cadrul normativ a fost consolidat și numărul controalelor BNM a crescut, nivelul redus al raportării suspiciunilor și implementare insuficientă a cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului sporesc expunerea sectorului la utilizarea în scopuri ilicite.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Participanții la piața de capital	scăzut	scăzut	scăzut

Vulnerabilități:

- nivel redus de lichiditate bursieră și volum modest al tranzacțiilor, cu dependență de câteva tranzacții mari ocazionale.
- preponderența tranzacțiilor cu acțiuni, unele efectuate în numerar (≈10% din total).
- dificultăți în identificarea beneficiarului efectiv, în special pentru clienți nerezidenți și structuri complexe.
- cunoștințe limitate privind riscurile de spălare de bani și finanțare a terorismului la entitățile mici și medii.
- norme interne incomplete și instruiți insuficiente pentru personal.
- lipsa unor baze de date centralizate pentru verificarea informațiilor despre beneficiari.

Amenințări:

- posibilitatea utilizării pieței pentru spălare prin tranzacții ocazionale mari, donații sau moșteniri între persoane fără legături de rudenie.
- exploatarea numerarului și a tranzacțiilor extrabursiere (OTC).
- risc de implicare a PEP și clienților nerezidenți cu surse netransparente.
- potențiale infracțiuni predicat: insider trading, manipulare de piață, fraude cu valori mobiliare.

Descrierea evenimentului:

Tranzacțiile extrabursiere au rămas dominante numeric, dar au înregistrat scăderi de volum. Supravegherea efectuată de CNPF (on-site și off-site) a identificat deficiențe de conformitate, lipsa raportării corecte a beneficiarilor efectivi și a tranzacțiilor suspecte.

Descrierea riscului:

Piața de capital prezintă un risc scăzut de spălare a banilor și finanțare a terorismului, determinat de vulnerabilitățile structurale (lichiditate redusă, tranzacții ocazionale mari,

numerar), deficiențele de conformitate și limitările în verificarea beneficiarilor efectivi. Deși impactul economic direct este scăzut, natura operațiunilor și posibilitatea utilizării sectorului pentru stratificare și integrare sporesc expunerea la riscuri.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - 88-89% din activitate intermediată prin brokeri (98% printr-un singur broker) care presupune un risc sporit din cauza dependenței de un canal unic; - lipsa de diversificare a produselor (doar polițe clasice, fără componentă investițională); - clienți formal încadrați în categoria de risc sporit (3-4% din total) doar prin depășirea pragurilor valorice; - lipsa rapoartelor RTS și RAS către SPCSB în perioada analizată.			
Amenințări: - posibilitatea utilizării canalelor de distribuție (brokeri) pentru plasarea unor fonduri cu proveniență neclară; - tranzacții cu valori care depășesc pragurile din Legea 308/2017, care nu reflectă real posibilele riscuri dar generează formal aplicarea măsurilor de precauție sporite; - posibilă implicare a unor clienți cu risc sporit (PEP, persoane juridice cu structuri opace), chiar dacă numărul este redus.			
Descrierea evenimentului: În perioada 2021-2024, sectorul a rămas marginal în economie, cu contribuție modestă la PIB și stagnare a portofoliului (~26.000 contracte active). Nu s-au înregistrat contracte cu nerezidenți sau fluxuri transfrontaliere. Distribuția polițelor a fost concentrată în proporție covârșitoare printr-un singur broker. Au fost identificați câțiva clienți PEP și 3-4% clienți de risc sporit, însă aceștia derivă din depășirea pragurilor valorice legale. Nu s-au transmis rapoarte de tranzacții suspecte către SPCSB.			
Descrierea riscului: Sectorul asigurărilor de viață prezintă un risc scăzut de spălare a banilor și finanțare a terorismului, având caracter domestic, volum modest și profil de clientelă predominant sigur (rezidenți persoane fizice). Principalele vulnerabilități sunt dependența de canalele de distribuție (brokeri) și lipsa raportărilor, care necesită monitorizare continuă.			

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
---------	--------------------------	-------------------------	----------------

Administratorii fondurilor de pensii facultative	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - sector emergent, cu practici și experiență limitate; - aplicarea neuniformă a măsurilor de precauție privind identificarea clienților și a beneficiarilor efectivi; - posibilitatea efectuării contribuțiilor de la terți și transferurilor complexe, inclusiv transfrontaliere; - necesitatea consolidării monitorizării tranzacțiilor și controalelor interne; - lipsa unui istoric operațional extins pentru evaluarea eficienței mecanismelor de supraveghere.			
Amenințări: - utilizarea fondurilor de pensii facultative pentru integrarea sau stratificarea fondurilor de proveniență ilicită; - exploatarea eventualelor lacune în supravegherea operațională până la consolidarea deplină a cadrului normativ; - risc de utilizare a schemelor transfrontaliere pentru mascarea originii fondurilor.			
Descrierea evenimentului: În perioada 2024, CNPF a dezvoltat cadrul normativ secundar pentru funcționarea administratorilor fondurilor de pensii facultative, inclusiv aprobarea Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. În octombrie 2024 a fost emisă prima licență pentru un administrator de fonduri de pensii, marcând debutul efectiv al acestui sector pe piața din Republica Moldova. Totuși, sectorul se află la început, cu proceduri încă în proces de consolidare, ceea ce generează expuneri la riscuri operaționale.			
Descrierea riscului: Riscul general este scăzut, rezultat din vulnerabilitățile operaționale și cadrul normativ aflat încă în consolidare. Acesta se manifestă prin posibila utilizare a administratorilor de fonduri de pensii pentru spălarea banilor prin contribuții indirecte, transferuri complexe sau stratificări, în lipsa unor mecanisme robuste de supraveghere și control.			

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Societățile de administrare a investițiilor	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - lipsa unor entități licențiate reduce experiența practică a autorităților de supraveghere (CNPF) în monitorizarea acestui sector; - absența unor proceduri și ghiduri aplicabile privind conformitatea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului la nivelul administratorilor de fonduri de investiții.			
Amenințări: - fondurile de investiții și administratorii lor pot fi folosiți pentru stratificarea și integrarea fondurilor ilicite prin vehicule investiționale complexe;			

- riscul atragerii unor investitori nerezidenți prin intermediul SAI, în lipsa unor verificări privind sursa fondurilor;
- potențial de folosire a investițiilor colective pentru mascarea tranzacțiilor cu părți afiliate.

Descrierea evenimentului:

În prezent (2024), nu există organisme de plasament colectiv alternative constituite în Republica Moldova și nici societăți de administrare a investițiilor licențiate. Totuși, cadrul legal a fost instituit prin Legea nr. 2/2020, iar CNPF este autoritatea competentă pentru licențiere și supraveghere.

Descrierea riscului:

Riscul actual este scăzut, deoarece sectorul nu este operațional. Cu toate acestea, odată cu apariția SAI, riscul va crește spre mediu, din cauza potențialului ridicat de utilizare a instrumentelor investiționale pentru stratificarea fondurilor, atragerea investitorilor străini și crearea de structuri opace. Lipsa experienței practice și a cadrului secundar de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului consolidează această vulnerabilitate potențială.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Organizații de creditare nebancară	mediu	înalt	mediu - înalt

Vulnerabilități:

- utilizarea intensivă a numerarului la acordarea și rambursarea creditelor;
- număr redus de rapoarte transmise către SPCSB;
- capacități instituționale și resurse limitate ale OCN, în special ale OCN mai mici;
- aplicarea formală a abordării bazate pe risc;
- lipsa controalelor și sancțiunilor în perioada evaluată;
- diversitatea metodelor de plată (ATM-uri, terminale, platforme online) generează dificultăți în asigurarea trasabilității plăților;
- expunerea la clienți cu risc sporit (PEP, persoane din regiunea transnistreană și plătitori – persoane terțe) necesită aplicarea măsurilor de precauție sporită și intensificarea monitorizării tranzacțiilor asociate.

Amenințări:

- posibilitatea utilizării OCN în activități de spălare a banilor prin etapele de plasare, stratificare și integrare;
- rambursări anticipate din surse neclare sau necunoscute;
- tranzacții frecvente și rapide în perioade scurte de timp;
- prezentarea de documente false sau incomplete;
- conexiuni ale clientului cu persoana inclusă în listele de sancțiuni internaționale.

Descrierea evenimentului:

- rambursări semnificative în numerar fără justificare documentară;
- utilizarea terților pentru plata creditelor;
- creditare rapidă de consum și imobiliară;
- creșterea ponderii creditelor către persoane juridice;

- monitorizare deficitară a tranzacțiilor în vederea identificării suspiciunilor de spălare de bani și finanțare a terorismului;
- diminuarea raportărilor RTS/RAS către SPCSB (de la 8 în 2021 la 1 în 2024).

Descrierea riscului:

Sectorul OCN prezintă un risc mediu-înalt de spălare de bani și finanțare a terorismului, determinat de vulnerabilități structurale, resurse instituționale limitate și aplicarea formală a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Deși cadrul legal a fost consolidat prin transferul competențelor de supraveghere la BNM și adoptarea unor regulamente noi, riscurile persistă prin expunerea la numerar, diversitatea metodelor de plată și nivelul scăzut al raportărilor de tranzacții suspecte.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Asociațiile de economii și împrumut	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - capacitate instituțională și resurse limitate comparativ cu alte entități raportoare; - aplicarea simplificată a măsurilor de precauție în baza cunoașterii membrilor; - monitorizare manuală și deficiențe în documentarea sursei fondurilor; - utilizarea intensivă a numerarului la acordarea și rambursarea împrumuturilor, precum și la depunerile de economii; - lipsa evaluării și identificării riscurilor proprii; - lipsa documentării privind sursa fondurilor provenite din remitențe; - număr redus de rapoarte transmise către SPCSB; - supraveghere limitată și număr mic de controale.			
Amenințări: - posibilitatea utilizării AEÎ pentru spălarea banilor prin depuneri frecvente și retrageri rapide; - rambursări anticipate în sume mari fără justificare; - împrumuturi garantate de terți neafiliați; - exploatarea cadrului restrâns de membri pentru a evita controalele; - utilizarea AEÎ în zone rurale pentru integrarea fondurilor ilicite.			
Descrierea evenimentului: - depuneri și retrageri repetate de numerar; - împrumuturi pentru consum, agricultură și imobiliare acordate rapid și cu verificări simplificate; - lipsa raportării tranzacțiilor suspecte (doar 4 rapoarte RTS în 2024); - deficiențe în aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; - număr redus de controale complexe efectuate de BNM.			
Descrierea riscului: AEÎ prezintă un risc relativ scăzut de spălare de bani și finanțare a terorismului comparativ cu alte entități, datorită modelului de afaceri bazat pe membri cunoscuți și concentrarea			

preponderent rurală. Totuși, vulnerabilitățile structurale și aplicarea simplificată a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, combinate cu resurse instituționale limitate, pot genera expuneri la activități ilicite și pot afecta stabilitatea sectorului în lipsa unei supravegheri consolidate.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale	mediu	înalt	mediu- înalt

Vulnerabilități:

- expansiune rapidă și inovare: cifra de afaceri a crescut cu peste 37% între 2021–2024, iar activele sectorului au depășit 2,5 mld. MDL; extinderea accelerată a serviciilor crește riscul de spălare de bani și finanțare a terorismului;
- portofele electronice alimentate în numerar: permit introducerea fondurilor cu trasabilitate redusă, urmată de conversia și retragerea lor, ceea ce oferă oportunități pentru integrarea banilor iliciți;
- dezechilibru structural între încărcări și retrageri: în 2024, raportul alimentare/rambursare a monedei electronice era de 5,6:1, ceea ce sugerează risc de acumulare și rotire a fondurilor fără justificare economică;
- rețele extinse de agenți și terminale: peste 3.000 agenți și circa 21 milioane tranzacții anual, fapt ce creează dificultăți de supraveghere și control asupra respectării prevederilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- creșterea exponențială a clienților cu risc sporit: între 2021–2024, numărul acestora a crescut de aproape 10 ori, iar al PEP de 8 ori, ceea ce indică expunere directă la categorii cu grad înalt de risc;
- implementarea tardivă a e-KYC: până în 2024 nu a existat un cadru complet pentru identificarea la distanță;
- transferurile internaționale și remitențele, cu regim de conformitate deficitară;
- deficiențe de raportare: în perioada 2021–2024 au fost raportate doar 192 RAS către SPCSB, volum nesemnificativ comparativ cu materialitatea sectorului;
- rol de intermediar în scheme complexe;
- implicarea în tranzacții cu active virtuale;

Amenințări:

- implicare în traficul de droguri prin tipologia numerar depus în portofele electronice urmat de transfer/retragere de mijloace bănești;
- operațiuni ilegale cu monedă electronică, conectate la Federația Rusă și Lituania;
- exploatarea ONG-urilor: circa 86 de organizații necomerciale au utilizat PSP/EME, expunând sectorul la riscul de finanțare a terorismului prin donații;
- conexiuni internaționale riscante: tranzacții cu Rusia, Uzbekistan, Malta, Emiratele Arabe Unite – jurisdicții cu expunere de spălare de bani și finanțare a terorismului ridicată;

- utilizarea agenților PSP pentru cash-out rapid, cu dispersarea fondurilor în conturi multiple, ceea ce îngreunează trasabilitatea mijloacelor financiare.

Descrierea evenimentului:

În 2024, PSP/EME procesau tranzacții echivalente cu aproximativ 6% din PIB-ul Moldovei. Portofoliul clienților era dominat de persoane fizice (98,5%), însă persoanele juridice (1,5%) generau aproape jumătate din volumele tranzacționate. SPCSB a documentat 61 de cazuri de spălare de bani prin PSP/EME, în valoare de ≈7,6 mil. EUR, cu tipologii dominante: trafic de droguri, operațiuni ilegale cu monedă electronică și scheme mixte cu bănci sau jocuri de noroc. BNM, în cadrul controalelor desfășurate la PSP/EME, a constatat deficiențe la toate entitățile supravegheate: lipsă de aplicare corectă a KYC/EDD, monitorizare tranzacțională slabă, lipsă de audit intern eficient și raportări insuficiente.

Descrierea riscului:

Riscul asociat PSP/EME este evaluat ca mediu-înalt. Extinderea accelerată a sectorului, alimentarea portofelelor electronice în numerar și expunerea la tranzacții transfrontaliere și active virtuale fac ca aceste servicii să fie vulnerabile la riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Implicarea documentată în scheme de trafic de droguri și operațiuni ilegale cu monedă electronică confirmă natura riscului. Totuși, există factori care temperează riscul: dimensiunea relativ modestă a sectorului (≈0,15% din PIB), predominanța tranzacțiilor de mică valoare și faptul că multe operațiuni sunt intermediare prin bănci, unde controalele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului sunt mai consolidate. În ansamblu, sectorul rămâne un punct vulnerabil al sistemului financiar și necesită consolidarea supravegherii și raportării.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Agenți imobiliari	mediu	înalt	mediu-înalt
Vulnerabilități: - lipsa cadrului normativ și a unui regim de licențiere; - lipsa unei baze de date/registru oficial al agenților; - nivel scăzut de raportare către SPCSB; - aplicarea deficitară a măsurilor KYC; - utilizarea frecventă a numerarului; - lipsa instruirii și a procedurilor interne; - supraveghere limitată.			
Amenințări: - utilizarea sectorului pentru integrarea veniturilor ilicite; - tranzacții prin persoane interpușe, inclusiv de către PEP; - utilizarea documentelor falsificate și a supraevaluărilor/subevaluărilor; - vânzări și procurări repetate și rapide; - transferuri din jurisdicții off-shore; - utilizarea criptomonedelor.			
Descrierea evenimentului: - tranzacții imobiliare de valori mari efectuate în numerar sau prin terți;			

- lipsa verificării clienților (atât a cumpărătorului, cât și a vânzătorului), a beneficiarului efectiv și a sursei fondurilor;
- lipsa raportării tranzacțiilor suspecte;
- scăderea accentuată a raportărilor către SPCSB.

Descrierea riscului:

Sectorul imobiliar este utilizat pentru disimularea și integrarea fondurilor ilicite, prin investiții, achiziții repetate, supra/subevaluări și transferuri internaționale, ceea ce diminuează capacitatea autorităților de a detecta și preveni spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Avocați	mediu	înalt	mediu - înalt
Vulnerabilități - dificultate în monitorizare și aplicarea uniformă a standardelor din cauza numărului mare de avocați, organizați preponderent în cabinete individuale sau asociații mici; - capacitate instituțională redusă a Uniunii Avocaților din Moldova (UAM) și lipsa dorinței reale de supraveghere; - aplicarea inegală sau inexistentă a măsurilor de cunoaștere a clientelei; - invocarea abuzivă a confidențialității profesionale pentru a evita raportarea suspiciunilor; - lipsa totală a raportărilor către SPCSB în perioada analizată.			
Amenințări - utilizarea profesiei pentru tranzacții cu risc sporit: imobiliare (supra/subevaluări, persoane interpuse), tranzacții corporative (acțiuni, părți sociale, structuri complexe netransparente); - constituirea și administrarea conturilor bancare pentru societăți paravan sau persoane interpuse; - crearea și administrarea societăților/fundațiilor în scopul mascării fondurilor ilicite; - participarea avocaților ca intermediari direcți pentru clienți, mascând beneficiarii efectivi. - posibil abuz al secretului profesional pentru a justifica neîndeplinirea obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.			
Descrierea evenimentului În perioada 2021–2024, avocații din Republica Moldova nu au transmis niciun raport de tranzacții suspecte către SPCSB, în pofida participării la operațiuni cu risc sporit (imobiliare, corporative, financiare). UAM nu a actualizat reglementările interne conform cadrului legal și nu a aplicat sancțiuni disciplinare. Această inactivitate sistemică a creat impresia falsă că sectorul nu este expus riscurilor, deși vulnerabilitățile rămân ridicate.			
Descrierea riscului Sectorul avocaturii prezintă un risc mediu-înalt de spălare a banilor și finanțare a terorismului, determinat de natura activităților (imobiliare, corporative, financiare), lipsa raportării, absența supravegherii eficiente și invocarea abuzivă a confidențialității profesionale. Acest lucru transformă domeniul într-o zonă gri, expusă utilizării în scopuri ilicite.			

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Notari	mediu	înalt	mediu- înalt
Vulnerabilități: - lipsa unor sisteme informatice care să permită monitorizarea continuă a relațiilor de afaceri și tranzacțiilor; - reticența clienților în furnizarea documentelor privind proveniența fondurilor și dificultăți în verificarea veridicității acestora; - discrepanțe între valoarea de piață a bunurilor imobile și valorile înregistrate în registre oficiale; - capacitate limitată a Camerei Notariale de a impune sancțiuni – supraveghere mai degrabă etică decât coercitivă; - nivel insuficient de instruire și lipsă de actualizare a reglementărilor interne ale Camerei Notariale (ultima modificare în 2021).			
Amenințări: - utilizarea notarilor pentru autentificarea tranzacțiilor fictive (ex.: împrumuturi repetate între persoane fizice fără justificare economică); - achiziții și revânzări rapide de imobile cu prețuri supraevaluate sau subevaluate; - utilizarea excesivă a numerarului la tranzacții de mare valoare; - implicarea companiilor paravan și offshore pentru mascarea beneficiarilor reali și transferuri internaționale; - exploatarea lacunelor legislative și a lipsei unor registre centralizate actualizate; - spălarea banilor prin tranzacții imobiliare, comerț cu bunuri de lux, companii de construcții, ONG-uri sau sector necomercial.			
Descrierea evenimentului: Între 2021–2024, numărul notarilor a rămas stabil, cu circa 285 de notari activi, dar expunerea la riscuri de spălare de bani și finanțare a terorismului a crescut. Creșterea numărului de clienți nerezidenți și majorarea veniturilor notarilor (+45% în patru ani) indică intensificarea tranzacțiilor imobiliare și comerciale, dar și o complexificare a riscurilor. SPCSB și Camera Notarială au efectuat controale, descoperind deficiențe precum lipsa politicilor interne și neaplicarea măsurilor de identificare a beneficiarilor efectivi.			
Descrierea riscului: Riscul este mediu-înalt, reflectând atât vulnerabilități structurale (lipsa infrastructurii IT, acces limitat la date, supraveghere slabă), cât și amenințări concrete (tranzacții imobiliare complexe, împrumuturi fictive, utilizarea companiilor offshore și a numerarului). Sectorul notarial poate fi utilizat pentru integrarea și disimularea fondurilor ilicite, ceea ce subminează integritatea sistemului financiar și juridic.			

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Administratori autorizați	mediu	mediu	mediu

Vulnerabilități - capacitate instituțională redusă a UAAM de a supraveghea și sancționa încălcările; - nivel scăzut de instruire uniformă în materie de prevenire și combatere spălării banilor și finanțării terorismului; - lipsa raportărilor de tranzacții suspecte; - expunere la operațiuni complexe: administrarea patrimoniului debitorului, valorificarea bunurilor, reorganizări.
Amenințări - utilizarea procedurilor de insolabilitate pentru introducerea și stratificarea fondurilor ilicite (supra/subevaluări de active, creanțe fictive, manipularea creditorilor); - valorificarea bunurilor prin licitații sau vânzări directe – risc de aranjamente frauduloase; - administrarea conturilor bancare și a bunurilor debitorilor – posibilă utilizare în scopuri de spălare; - posibile conexiuni cu jurisdicții netransparente prin creditori/debitori.
Descrierea evenimentului Raportarea tranzacțiilor și activităților suspecte a fost inexistentă, reflectând lipsa implementării practice a obligațiilor legale. Riscurile majore sunt asociate administrării patrimoniului, reorganizărilor și valorificării bunurilor debitorilor.
Descrierea riscului Profesiei de administrator autorizat îi corespunde un risc mediu, determinat de vulnerabilitățile structurale (capacitate redusă de supraveghere, lipsa raportării, instruire insuficientă), de natura operațiunilor complexe gestionate și de posibilitatea manipulării procedurilor de insolabilitate.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Executorii judecătorești	mediu	mediu	mediu
Vulnerabilități: - gestionarea fluxurilor financiare mari: executorii judecătorești administrează sume considerabile rezultate din popriri, executări silite, licitații publice și valorificarea bunurilor, ceea ce crește riscul de utilizare abuzivă; - lipsa raportărilor către SPCSB: între 2023–2024 nu a fost transmis niciun raport, ceea ce denotă un nivel scăzut de conștientizare și conformitate cu obligațiile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; - rol istoric în scheme ilicite - raportul privind fraudă bancară și „Furtul miliardului” a arătat implicarea centrală a executorilor în spălarea masivă de fonduri, ceea ce evidențiază vulnerabilități structural; - percepția eronată a riscurilor: sondajele arată că executorii consideră profesia lor cu risc scăzut, ceea ce poate duce la subestimarea amenințărilor reale; - Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești are capacitate instituțională limitată, asigură instruiți și reglementări, dar nu există mecanisme eficiente de sancționare și control strict.			
Amenințări:			

- posibilitate de integrare a fondurilor ilicite prin licitații publice, bunuri imobile sau mobile vândute prin executare silită pot fi achiziționate cu bani de proveniență neclară;
- utilizarea companiilor și persoanelor interpușe care pot participa la achiziții prin licitații, ascunzând beneficiarii efectivi;
- lipsa verificărilor privind sursa mijloacelor financiare implicate;
- riscul reputațional și instituțional deoarece profesia se asociază cu fraude de amploare (ex. furtul bancar) care afectează credibilitatea sistemului.

Descrierea evenimentului:

Executorii judecătorești au devenit entități raportoare în 2023, ca urmare a recomandărilor din raportul privind fraudă bancară și spălarea banilor din 2014, unde au avut un rol esențial. Deși sectorul este reglementat strict prin Legea nr. 113/2010 și Codul de executare, lipsa raportărilor către SPCSB între 2023–2024 ridică semne de întrebare asupra nivelului de conștientizare și aplicare a obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Veniturile executorilor au crescut constant, depășind 204 mln MDL în 2024 (+54% față de 2021), reflectând intensificarea activităților de executare silită și a licitațiilor publice. Totuși, nivelul redus de raportare și percepția generală că riscurile sunt scăzute pot reprezenta o vulnerabilitate structurală.

Descrierea riscului:

Riscul este mediu, determinat de volumul mare al fluxurilor financiare gestionate și de istoricul implicării sectorului în scheme financiare ilicite (ex. „Furtul miliardului”), chiar dacă cadrul legal și supravegherea formală reduc posibilitățile de abuz. Riscul se manifestă prin potențiala utilizare a procedurilor de executare silită și licitațiilor pentru integrarea fondurilor ilicite, în condițiile unui nivel scăzut de raportare și conformitate.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Mediatorii	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - nivel redus de utilizare a medierii; - percepția că este o procedură secundară; - grad scăzut de informare a populației și a profesioniștilor din domeniul juridic; - număr limitat de mediatori activi și distribuție geografică inegală; - experiență redusă a mediatorilor în aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, având în vedere includerea recentă a profesiei ca entitate raportoare.			
Amenințări: - posibilitatea utilizării medierii pentru disimularea sau ascunderea unor tranzacții cu fonduri ilicite; - implicarea unor persoane cu statut juridic incert; - exploatarea caracterului confidențial al medierii pentru a evita raportarea; - lipsa culturii de conformitate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în rândul mediatorilor.			
Descrierea evenimentului			

- cazuri în care conflictele soluționate prin mediere pot ascunde transferuri patrimoniale suspecte;
- neaplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei;
- raportări inexistente sau reduse către SPCSB;
- lipsa controalelor și sancțiunilor pentru nerespectarea obligațiilor.

Descrierea riscului

Profesiei de mediator îi revine un risc scăzut datorită includerii recente ca entitate raportoare, în contextul unui cadru instituțional fragil, ceea ce poate genera o expunere la spălarea banilor prin exploatarea vulnerabilităților structurale și a lipsei de control.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Organizatorii jocurilor de noroc	mediu	mediu	mediu

Vulnerabilități:

- nivel redus de conectare la sistemul electronic unic de monitorizare, în prezent doar Loteria Națională fiind conectată;
- utilizarea frecventă a numerarului, în special în cazinouri și sălile de joc, cu risc ridicat de mascare a fondurilor ilicite;
- raportarea deficitară: doar câteva RAS și RTS transmise între 2022–2024, în condițiile unor fluxuri financiare masive;
- proceduri interne și instruire insuficiente la nivelul personalului organizatorilor jocurilor de noroc;
- capacitate insuficientă de monitorizare a tranzacțiilor și verificare a clienților;
- existența unui sector neautorizat (peste 2300 site-uri din străinătate accesibile din Moldova) care nu sunt supravegheate de autorități.

Amenințări:

- folosirea cazinourilor și a sălilor de joc pentru integrarea fondurilor ilicite prin cumpărare de fise, pariere minimă și retragere ulterioară în numerar;
- înțelegerea posibilă între jucători și operatori în cazinouri, pentru simularea câștigurilor și justificarea fondurilor.

Descrierea evenimentului:

Între 2021–2024, sectorul a înregistrat scăderi pe segmentul loteriilor off-line, dar o creștere semnificativă a tranzacțiilor on-line (peste 16 milioane depuneri pe platforma 7777.md). Sălile de joc și cazinourile au rulat anual sute de milioane MDL, cu utilizarea frecventă a numerarului. Existența unei piețe paralele neautorizate (cazinouri improvizate, platforme online străine) amplifică riscurile.

Descrierea riscului:

Riscul este mediu, determinat de utilizarea numerarului și a activelor virtuale, raportări insuficiente din partea operatorilor, existența pieței neautorizate și lipsa conectării complete la sistemul electronic de monitorizare. Aceste elemente fac sectorul vulnerabil la integrarea și disimularea fondurilor ilicite, în special prin cazinouri și jocuri on-line.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Auditori	mediu	mediu	mediu
Vulnerabilități: - cadrul adoptat prin Decizia CSPA nr. 05/2022 nu mai reflectă modificările recente ale Legii nr. 308/2017 și standardele internaționale, lăsând auditorii fără ghidaj practic actualizat; - majoritatea entităților de audit sunt micro-structuri (1–3 auditori), cu resurse limitate pentru implementarea efectivă a cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; - politici și proceduri de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului formale - multe firme au documente adoptate doar la nivel declarativ, fără aplicare practică, ceea ce reduce eficiența conformității; - instruire insuficientă: lipsa cunoștințelor practice privind identificarea indicatorilor de suspiciune, coroborată cu percepția greșită că băncile sunt responsabile exclusiv pentru detectarea spălării banilor; - capacitate redusă de supraveghere: CSPA are resurse instituționale limitate, nu deține un sistem centralizat de date și nu desfășoară inspecții regulate în domeniu.			
Amenințări: - utilizarea auditului pentru legitimare: entitățile ilicite pot folosi serviciile auditorilor pentru a valida bilanțuri falsificate, mascând proveniența banilor; - disimularea prin dividende fictive; - companii fără activitate reală pot contracta auditori doar pentru a crea aparența de conformitate; - riscuri indirecte în gestionarea fondurilor publice și granturilor: auditori implicați în verificarea utilizării resurselor publice pot contribui, chiar involuntar, la mascarea unor deturnări; - raportarea aproape inexistentă către SPCSB indică un risc sporit de subraportare.			
Descrierea evenimentului: La sfârșitul anului 2024 erau înregistrați circa 250 de auditori certificați și 135 entități de audit active. Sectorul a cunoscut o creștere a volumului de activitate: cifra de afaceri anuală a crescut de la 217 mil. MDL în 2021 la peste 312 mil. MDL în 2024. Totuși, numărul mic de raportări către SPCSB și lipsa inspecțiilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului relevă un decalaj între cadrul normativ și aplicarea practică.			
Descrierea riscului: Riscul asociat sectorului de audit este unul mediu, dar care poate evolua spre mediu-ridicat dacă vulnerabilitățile actuale persistă. Deși auditorii nu gestionează direct fonduri, rolul lor este esențial prin faptul că certifică situațiile financiare ale entităților. Această certificare oferă credibilitate și poate fi exploatată de companii implicate în activități ilicite pentru a-și ascunde proveniența veniturilor. În lipsa unor controale eficiente, a instruirii corespunzătoare și a unei culturi reale de conformitate, auditorii riscă să devină un instrument indirect prin care se disimulează tranzacții suspecte sau se justifică dividende fictive.			

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală	mediu	mediu	mediu
Vulnerabilități: - lipsa unei certificări obligatorii și existența unui număr mare de contabili nespecializați, comparativ cu puțini profesioniști certificați; - fragmentarea pieței: marea majoritate sunt entități mici sau persoane fizice, cu resurse limitate pentru implementarea programelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; - lipsa de instruire și abordare superficială a obligațiilor legale (KYC, raportarea tranzacțiilor suspecte, monitorizarea clienților); - lipsa unui sistem centralizat de evidență a profesioniștilor contabili și a datelor statistice necesare analizei riscurilor; - capacitate instituțională limitată pentru supraveghere și control, ceea ce diminuează eficiența aplicării Legii nr. 308/2017.			
Amenințări: - contabilii pot fi implicați în înregistrarea și administrarea unor companii fără activitate economică reală, folosite pentru tranzacții fictive; - prin structuri complicate și evidențe contabile incomplete, contabilii pot ascunde beneficiarul efectiv; - prin înregistrări contabile artificiale (ex. facturi false, cheltuieli nejustificate), banii iliciți sunt transformați în venituri aparent legale; - fragmentarea tranzacțiilor: contabilii pot ajuta clienții să efectueze plăți sub pragul de raportare, pentru a evita detectarea de către bănci și raportarea către SPCSB; - tranzacții transfrontaliere riscante: utilizarea companiilor offshore și a conturilor externe, înregistrate formal în contabilitate, dar greu de verificat în practică; - implicare indirectă în evaziune fiscală și fraude: subdeclararea veniturilor și „optimizarea fiscală” pot masca în realitate operațiuni de spălare; - lipsa raportărilor către SPCSB din partea contabililor indică un risc sistemic, deoarece este puțin probabil ca în mii de clienți să nu existe cazuri suspecte.			
Descrierea evenimentului: În perioada 2021–2024, sectorul contabilității a continuat să fie unul esențial pentru întreg mediul de afaceri, dar cu deficiențe în implementarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Asociațiile profesionale (ACAP și AFAM) au încercat să ofere sprijin, dar participarea nu este obligatorie și acoperirea este limitată. Din lipsa datelor			

centralizate, nu se poate determina exact numărul contabililor activi, însă estimările indică câteva sute de profesioniști certificați și zeci de mii de tehnicieni. SPCSB nu a primit rapoarte RTS/RAS din partea contabililor în perioada analizată, ceea ce sugerează fie lipsa cazurilor, fie o sub-raportare sistemică.

Descrierea riscului:

Riscul sectorului contabil este evaluat ca mediu, dar cu elemente care îl pot amplifica spre mediu-ridicat. Contabilii gestionează arhitectura financiară a întreprinderilor și, chiar dacă nu administrează direct fonduri, prin înregistrările contabile pot facilita disimularea provenienței banilor. Lipsa instruirii și a resurselor pentru conformare, combinată cu absența raportărilor către SPCSB, face ca sectorul să fie vulnerabil la abuzuri. Mai ales entitățile mici și mijlocii, cu clienți nerezidenți sau cu volume mari de numerar, prezintă un risc sporit. În lipsa unor controale riguroase și a unei culturi de conformitate, contabilii pot deveni, chiar involuntar, un vector pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200 000 de MDL	mediu	înalt	mediu-înalt

Vulnerabilități:

- utilizarea intensivă a numerarului: în tranzacțiile cu bunuri de mare valoare (imobile, auto, metale/pietre prețioase) predomină plățile în numerar. Multe tranzacții sunt fragmentate deliberat sub plafonul legal pentru a evita raportarea;
- aplicarea aproape inexistentă a KYC/EDD: entitățile raportoare (dealeri auto, companii de construcții, magazine de bijuterii) au lacune mari în verificarea identității clienților și a sursei fondurilor;
- majoritatea entităților nu au politici de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- raportare extrem de redusă: sectorul pietre și metale prețioase a transmis un singur RAS între 2021-2024, ceea ce indică o lipsă a implementării legii;
- supravegherea limitată a sectoarelor respective;
- posibilitatea de a efectua tranzacții între persoane fizice în afara sistemului reglementat: vânzările auto și imobiliare se realizează frecvent fără implicarea entităților raportoare, doar cu contract simplu între părți;

- portabilitatea și valoarea ridicată a bunurilor: aurul, diamantele și alte pietre prețioase pot fi folosite ușor ca substitut de numerar, fiind dificil de urmărit.

Amenințări:

- achiziții multiple de imobile în numerar de către aceeași persoană sau grup de persoane afiliate.
- utilizarea rudelor PEP pentru înregistrarea proprietăților cu scopul mascării beneficiarului efectiv;
- Supra- și subevaluarea contractelor de vânzare pentru a justifica fluxuri financiare;
- importuri de mașini second-hand cu valoare subevaluată, urmate de vânzare la preț real;
- plăți frecvente în numerar, lipsa trasabilității;
- cazuri de folosire repetată a acelorași documente de proveniență pentru justificarea fondurilor;
- lombardurile acceptă bijuterii ca garanție pentru împrumuturi și efectuează rambursări rapide ce poate constitui un mecanism de lichefiere a banilor proveniți din infracțiuni;
- lipsa verificării privind proveniența metalelor, fapt ce contribuie la introducerea unor bunuri rezultate din contrabandă;
- utilizare ca mijloc de plată pentru activități criminale (ex. droguri, mită).

Descrierea evenimentului:

Între 2021–2024, entitățile din acest sector au raportat către SPCSB peste 7.000 tranzacții în numerar, dar doar 2 investigații financiare și o singură diseminare au rezultat. În același timp, SPCSB a documentat 11 cazuri de spălare de bani implicând companii de construcții (evaziune fiscală, folosirea numerarului și supraevaluări). În domeniul pietrelor/metale prețioase, raportările au lipsit aproape complet, deși controalele Camerei Marcării de Stat au depistat bunuri comercializate fără marcaj legal. În comerțul auto, s-au înregistrat cazuri de achiziții repetate cu numerar, finanțate din împrumuturi nejustificate și rambursate în termene foarte scurte.

Descrierea riscului:

Riscul asociat sectorului este considerat mediu-înalt. Predominanța numerarului, lipsa raportărilor și deficiențele majore în aplicarea obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului fac ca aceste activități să fie atractive pentru rețele criminale. Imobiliarele și bunurile de lux sunt folosite pentru integrarea și mascarea fondurilor, iar lombardurile și dealerii auto reprezintă puncte vulnerabile prin care se lichefiază banii iliciți. Factorii de reducere sunt limitarea plăților cash între persoane juridice, rolul notarilor în tranzacțiile imobiliare și accesul SPCSB la registrele de stat. Cu toate acestea, în lipsa unei supravegheri eficiente și a unor raportări consistente, sectorul rămâne unul dintre cele mai expuse la riscuri de spălare de bani și finanțare a terorismului din zona non-financiară.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoanele fizice/juridice care	scăzut	scăzut	scăzut

desfășoară activitate fiduciară			
Vulnerabilități: - lipsa cadrului normativ detaliat și a mecanismelor de supraveghere dedicate pentru serviciile fiduciare; - posibilitatea de a ascunde beneficiarii efectivi prin structuri juridice complexe (trusturi, fundații, directori nominali); - lipsa posibilității de identificare a acestor persoane fizice/juridice.			
Amenințări: - prin dezvoltarea pieței și creșterea fluxurilor transfrontaliere, astfel de instrumente pot fi tot mai des utilizate în Moldova. - riscul ca prestatori nereglementați să ofere servicii de creare a companiilor-fantomă sau de mascarea beneficiarilor efectivi pentru clienți nerezidenți.			
Descrierea evenimentului: Între 2021–2024, activitatea fiduciară în Republica Moldova a fost foarte puțin dezvoltată, limitată la un număr redus de prestatori și fără cazuri documentate de utilizare abuzivă în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.			
Descrierea riscului: Riscul general al activităților fiduciare în Republica Moldova este scăzut, datorită dimensiunii reduse a sectorului, cererii limitate și lipsei cazurilor documentate. Totuși, vulnerabilitatea rămâne prezentă: pe măsură ce țara se integrează în piața financiară europeană și crește accesul la instrumente internaționale, există riscul ca aceste servicii să fie exploatate pentru tranzitarea fondurilor ilicite. Din acest motiv, riscul ar putea crește în viitor dacă nu vor fi dezvoltate norme clare și mecanisme de supraveghere.			

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - lipsa unei definiții naționale clare a conceptului de „operă de artă”; - lipsa registrelor obligatorii la nivelul agenților economici (nici o solicitare de înregistrare până în august 2024); - supraveghere limitată – SPCSB este singura autoritate competentă, fără mecanisme de control suplimentare;			

- lipsa unor raportări din partea sectorului către SPCSB; - posibilitatea ca intermediarii sau comercianții să fie folosiți pentru a masca proveniența bunurilor sau a fondurilor.
Amenințări: - la nivel internațional, piața operelor de artă este frecvent folosită pentru spălarea banilor prin vânzări sub/supraevaluate și tranzacții prin case de licitații; - în Moldova, deși piața este redusă, există riscul ca operele de artă să fie utilizate ca mijloc de transfer sau ascundere a fondurilor ilicite, mai ales prin intermediari neautorizați; - posibilitatea utilizării operelor de artă din patrimoniul cultural mobil pentru tranzacții disimulate, cu valori greu de verificat; - riscuri sporite dacă sectorul începe să atragă investitori străini sau tranzacții internaționale
Descrierea evenimentului: Pentru perioada 2021 – 2024, Ministerul Culturii a raportat lipsa solicitărilor pentru înregistrarea registrelor obligatorii de evidență. De asemenea, nu au existat raportări către SPCSB. Totuși, la nivel global operele de artă sunt folosite frecvent pentru disimularea valorii și a provenienței bunurilor, ceea ce face ca vulnerabilitatea teoretică să fie relevantă.
Descrierea riscului: Riscul sectorului este considerat scăzut, datorită dimensiunii reduse a pieței, a lipsei tranzacțiilor raportate și a absenței solicitărilor de înregistrare a registrelor.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Furnizorii de servicii de finanțare participativă	scăzut	mediu	mediu-scăzut
Vulnerabilități: - până în 2023, activitatea a funcționat într-un cadru nereglementat, fără obligații de conformitate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; - lipsa unor cerințe standardizate de identificare și verificare a contribuitorilor și beneficiarilor; - absența monitorizării automate a tranzacțiilor din sector; - posibilitatea mixării fondurilor licite cu cele de proveniență neclară; - supraveghere incompletă – CNPF este desemnată autoritate competentă, dar nu a aprobat încă reglementările secundare în domeniu.			
Amenințări: - caracterul transfrontalier al plăților facilitează intrarea și ieșirea rapidă a fondurilor din jurisdicții cu risc ridicat; - anonimatul contribuitorilor pe platforme de donații sau recompense permite mascarea sursei banilor; - posibilitatea ca platformele să fie utilizate pentru finanțarea unor activități ilegale sub acoperirea campaniilor sociale;			

- tipologii internaționale demonstrează utilizarea crowdfunding-ului pentru finanțarea terorismului și colectarea de fonduri în criptomonede.

Descrierea evenimentului:

Deși a fost adoptată legea care reglementează domeniul și actele secundare aferente, reglementările operaționale privind obligațiile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului nu au fost încă aprobate și implementate, ceea ce limitează aplicarea practică a legii. În perioada anterioară, crowdfunding-ul a funcționat mai ales prin campanii de donații și recompense, deseori prin canale transfrontaliere, fără supraveghere, ceea ce a amplificat expunerea la riscuri.

Descrierea riscului:

Riscul asociat sectorului este mediu-scăzut. Vulnerabilitățile operaționale (lipsa KYC standardizat, monitorizare insuficientă, lipsa raportărilor) și caracterul transfrontalier al plăților creează un teren favorabil pentru disimularea fondurilor. În absența normelor secundare în domeniu și a unei supravegheri, există posibilitatea utilizării platformelor pentru spălarea banilor sau finanțarea terorismului. Odată cu autorizarea primelor platforme, probabilitatea apariției fluxurilor suspecte a crescut, iar lipsa de experiență instituțională în supraveghere majorează riscurile.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Furnizorii de servicii pentru fiducii sau societăți	scăzut	scăzut	scăzut
Vulnerabilități: - lipsa unui regim de licențiere/înregistrare pentru furnizorii acestor servicii – orice persoană poate presta activități similare. - posibilitatea ca activitatea să fie exercitată de profesii liberale (avocați, contabili, consultanți fiscali), unde controlul este fragmentat. - lipsa indicatorilor economico-financiar și a datelor fiscale care să permită evaluarea sectorului. - inexistența unui registru sau a unei evidențe centralizate privind furnizorii acestor servicii.			
Amenințări: - experiența internațională arată că furnizorii de servicii corporative și fiduciare sunt folosiți frecvent pentru crearea de companii-paravan, mascarea beneficiarilor efectivi și transferul fondurilor ilicite; - posibilitatea ca operatori neînregistrați să ofere servicii pentru nerezidenți, inclusiv prin scheme transfrontaliere; - riscul implicării acestor furnizori în tranzacții de evaziune fiscală și spălare a banilor prin rețele internaționale.			
Descrierea evenimentului: La moment, sectorul nu este clar definit și nu există mecanisme de licențiere sau supraveghere. Datele Fiscului nu permit identificarea exactă a furnizorilor, iar lipsa unor norme secundare			

face ca implementarea obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului să fie încă inexistentă.

Descrierea riscului:

Riscul actual este scăzut, datorită dimensiunii reduse și lipsei unei piețe dezvoltate. Totuși, odată cu includerea sectorului în lista entităților raportoare și cu posibila apariție a unor furnizori specializați, vulnerabilitățile pot crește rapid. În absența unui mecanism de înregistrare, licențiere și supraveghere, există riscul ca furnizorii de servicii pentru fiducii sau societăți să fie exploatați pentru crearea de companii paravan, mascarea beneficiarilor efectivi și integrarea fondurilor ilicite.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Activele virtuale	înalt	înalt	înalt
Vulnerabilități: - lipsa unui cadru de reglementare cuprinzător pentru VA/VASP; - absența licențierii și a unui mecanism de supraveghere națională; - capacitate instituțională limitată în monitorizare; - dificultăți în identificarea persoanelor și entităților care desfășoară activități interzise; - lipsa unor mecanisme eficiente de aplicare a interdicțiilor.			
Amenințări: - utilizarea activelor virtuale pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului; - eludarea sancțiunilor economice internaționale; - proximitatea geografică față de zone de conflict; - implicarea rețelelor infracționale transfrontaliere; - tranzacții prin platforme off-shore sau VASP din alte state.			
Descrierea evenimentului: - Accesul rezidenților din Republica Moldova la platforme de schimb și portofele VA din alte jurisdicții; - tranzacții ocazionale peste praguri; - lipsa monitorizării eficiente a interdicțiilor; - utilizarea canalelor informale; - raportări și control limitat din partea instituțiilor naționale.			
Descrierea riscului: Nivel ridicat de expunere la riscuri de spălare de bani și finanțare a terorismului prin active virtuale, amplificat de lipsa reglementărilor, supravegherii și a capacității de aplicare a legii; interacțiunile cu VASP externe generează vulnerabilități majore pentru sistemul financiar și compromis eficiența mecanismelor naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.			

5.1. Riscul transectorial

Analiza arată că, deși fiecare sector are vulnerabilități specifice, există puncte comune care traversează domeniile și creează interdependențe de risc. O privire comparativă scoate în evidență cinci dimensiuni majore: numerarul, tranzacțiile transfrontaliere, identificarea

beneficiarului efectiv, gradul de reglementare/supraveghere, și inovațiile financiare (inclusiv criptomonedele).

Numerarul

Numerarul este prezent în aproape toate sectoarele cu grad de risc ridicat sau mediu. Băncile gestionează un volum considerabil de operațiuni cash-in/cash-out, ceea ce le face atractive pentru plasarea fondurilor ilicite. OCN și AEI depind masiv de numerar, iar lipsa unor controale sofisticate amplifică vulnerabilitatea. Sectorul imobiliarelor folosesc frecvent numerarul la tranzacții de valori mari, deseori cu folosirea persoanelor interpușe. Casele de schimb valutar sunt definite prin tranzacții în numerar, ceea ce le face expuse la fragmentarea operațiunilor și la lipsa trasabilității. Circulația intensă de numerar din sălile de joc poate fi exploatată pentru a legitima sume ca și cum ar proveni din câștiguri. Prin comparație, asigurările și piața de capital au un profil mult mai redus de numerar, la fel și PSP/EME, care operează predominant electronic – însă aici apar alte vulnerabilități (plăți instant, lipsă de identificare completă). Astfel, în vederea limitării plăților în numerar și încurajarea utilizării metodelor moderne de plată, a fost adoptată Legea nr. 34/2024 privind decontările în numerar, care a intrat în vigoare la 01.04.2025. Prin această lege au fost stabilite plafoane și reguli clare pentru efectuarea tranzacțiilor în numerar. Totodată. Actul prevede aprobarea cadrului legal conex și introduce sancțiuni pentru nerespectarea acestor prevederi.

Tranzacțiile transfrontaliere

Acestea constituie o altă dimensiune critică. Sectorul bancar are cea mai mare expunere: tranzacții internaționale, dependență de relațiile de correspondent banking și expunere la jurisdicții cu risc ridicat și sancțiuni. Sectorul imobiliarelor sunt strâns legate de fluxurile externe, fie prin achiziții de către nerezidenți, fie prin utilizarea companiilor offshore. PSP/EME facilitează transferuri rapide peste hotare, uneori către țări cu regim de risc, iar supravegherea KYC nu este uniformă. Notarii și avocații pot fi implicați indirect prin autentificarea sau structurarea tranzacțiilor cu componente internaționale. Prin comparație, jocurile de noroc tradiționale și casele de schimb valutar au o expunere mai limitată pe această dimensiune, deși nu complet absentă (remiteri în numerar convertite local).

Beneficiarul efectiv și transparența

Dificultatea de a identifica persoana care controlează fondurile este o vulnerabilitate transversală Imobiliarele și notarii sunt zonele cele mai sensibile: tranzacțiile mari se realizează adesea prin persoane interpușe, companii cu acționariat complex sau persoane nerezidente. Avocații au un rol critic aici: prin structurări corporative, pot ascunde beneficiarii reali. Piața de capital se confruntă și ea cu probleme de identificare a beneficiarilor efectivi. Băncile au mecanisme mai bune de KYC, dar sunt în continuare expuse la informații incomplete sau înșelătoare furnizate de clienți.

Gradul de reglementare și supraveghere

Diferențele de reglementare amplifică riscurile. Băncile sunt cel mai strict reglementate și supravegheate, dar acest lucru nu elimină riscul inerent. CSV și PSP/EME sunt reglementate, dar lacunele practice (raportare, praguri, identificare la distanță) lasă spațiu pentru abuzuri. Notarii și avocații sunt supravegheați mai degrabă la nivel de deontologie profesională decât prin mecanisme de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului consolidate. Unele entități raportoare nici nu beneficiază de un cadru clar și/sau actualizat de reglementare în domeniu.

Activele virtuale

Criptoactivele apar ca o vulnerabilitate transversală. Băncile au raportat tentative de conversie/retragere a fondurilor provenite din tranzacții cu monede virtuale. Prestatorii de servicii de plată sunt conectați indirect la platforme de tranzacționare. Imobiliarele au început să accepte criptoactivele pentru anumite tranzacții. Problema este că nu există încă un cadru normativ național pentru VASP, ceea ce plasează riscul la un nivel înalt, emergent și greu de controlat.

Astfel, tabloul comparativ arată că băncile, imobiliarele și casele de schimb valutar, PSP sunt sectoarele cu vulnerabilități comune și impact sistemic cel mai mare, în timp ce profesiile juridice amplifică riscurile prin rolul lor de facilitatori, iar asigurările și piața de capital rămân la periferie.

6. Riscul de finanțare a terorismului

Moldova este situată într-o regiune geopolitică complexă, aflată între spațiul european și cel eurasiatic, fapt ce o transformă într-o zonă de tranzit pentru persoane din multiple state și cu profiluri diferite. Deși nu au fost identificate organizații teroriste active pe teritoriul țării și nici structuri logistice care să susțină celule operaționale, instabilitatea regională – în special conflictul militar din Ucraina - a intensificat deplasările persoanelor cu potențial extremist. Autoritățile de securitate au raportat o creștere a numărului de persoane cu comportament suspect, interceptate la frontieră sau asupra cărora au fost identificate materiale de propagandă sau legături ideologice cu grupări extremiste. Totodată, evenimentele din regiunea transnistreană, inclusiv incidentele cu explozii sau alertele false cu bombă, se încadrează în spectrul acțiunilor hibride, dar creează un climat favorabil unor riscuri reziduale.

Pe plan demografic, migrația masivă a populației și dependența structurală de remitențe influențează semnificativ profilul financiar al țării. Zeci de mii de transferuri individuale sunt efectuate lunar între Moldova și alte state, predominant în sume mici, fragmentate, dificil de monitorizat. În mod natural, acestea nu indică comportament infracțional, însă același tip de instrumente – transferuri repetate, sume modeste, rute financiare alternative – este utilizat, la nivel global, pentru finanțarea activităților teroriste. Acest paralelism structural creează o vulnerabilitate inerentă: fluxurile legitime pot ascunde fluxuri ilicite atunci când sunt utilizate în mod oportunistic de indivizi radicalizați sau de rețele de recrutare.

Economia informală, încă extinsă în sectoare precum agricultură, servicii și construcții, generează un grad ridicat de opacitate financiară. Predominanța numerarului în tranzacții, lipsa documentelor contabile riguroase și dificultatea verificării surselor de venit oferă spațiu pentru utilizarea acestor mecanisme în finanțarea unor activități ilegale. Deși nu există dovezi că aceste vulnerabilități au fost exploatate sistematic în scopuri teroriste, potențialul de risc este prezent și recunoscut în evaluările naționale.

La nivelul infrastructurii financiare, sistemul bancar rămâne elementul cel mai puternic de apărare împotriva finanțării terorismului, beneficiind de un cadru de supraveghere robust și de proceduri avansate de monitorizare. Totuși, creșterea numărului de nerezidenți – mai ales în perioada crizei umanitare din Ucraina – introduce noi tipare de comportament financiar și ridică dificultăți privind verificarea background-ului documentar al clienților. Tranzacțiile transfrontaliere mici, dar frecvente, efectuate prin sisteme alternative de plăți sau prin carduri emise în străinătate, trebuie monitorizate cu atenție deoarece pot servi atât scopurilor legitime, cât și celor ilicite.

În afara sectorului bancar, alte entități raportoare, precum organizațiile de creditare nebancară, asociațiile de economii și împrumut, birourile de avocatură, notarii și agenții imobiliari, deși prezintă o expunere directă mai redusă, pot funcționa ca verigi intermediare într-un lanț tranzacțional utilizat pentru finanțări informale. Nivelul lor variabil de conformitate și capacitatea uneori limitată de identificare a tranzacțiilor suspecte reprezintă o vulnerabilitate suplimentară. Domeniul activelor virtuale, încă nereglementat, constituie un risc particular, deoarece grupările teroriste au demonstrat la nivel global interes pentru criptomonedă și tehnologii de anonimizare.

Amenințarea teroristă propriu-zisă în Republica Moldova este catalogată drept redusă, însă nu inexistentă. Evaluările instituțiilor naționale indică riscuri provenite în principal din radicalizare online, din propaganda difuzată de organizații precum ISIL sau Al-Qaida, din tentativele de atragere a tinerilor în acțiuni de sprijin ideologic, precum și din tranzitul indivizilor care au legături cu zone de conflict și care pot folosi teritoriul Republicii Moldova ca punct de trecere. Identificarea unor persoane cu materiale extremiste pe dispozitivele personale, precum și interceptarea câtorva cetățeni moldoveni care au încercat să ajungă în Siria în anii precedenți, demonstrează existența unei amenințări latente.

Finanțarea necesară grupurilor sau indivizilor radicalizați în raport cu Moldova este relativ modestă și nu presupune sume mari: acoperă costuri precum deplasări, acces la spații de întâlnire informală, comunicare, logistică sau micro-donații către structuri ideologice din străinătate. Aceste nevoi reduse fac și mai dificilă identificarea tiparelor tranzacționale suspecte.

Pe parcursul perioadei analizate, Republica Moldova nu a înregistrat atentate teroriste, tentativă de atac sau celule operaționale active. Singurele incidente care au generat preocupări au ținut fie de acțiuni violente fără motivație extremistă (cum a fost cazul incidentului armat de pe Aeroportul Chișinău), fie de operațiuni hibride, precum alertele false cu bombă sau tentative de destabilizare informațională. Cu toate acestea, monitorizarea continuă a acestor fenomene este esențială, deoarece comportamentele de radicalizare individuală pot evolua rapid, iar contextul regional rămâne volatil.

În ansamblu, evaluarea arată că riscul de finanțare a terorismului în Republica Moldova este scăzut, dar vulnerabilitățile structurale – dependența de numerar, economia informală, intensificarea tranzitului internațional, proliferarea tehnologiilor financiare noi și absența controlului asupra regiunii transnistrene – necesită vigilență sporită și adaptarea continuă a măsurilor de prevenire și combatere a finanțării terorismului. Consolidarea cooperării interinstituționale, schimbul internațional de informații, modernizarea instrumentelor de analiză financiară și reglementarea piețelor emergente, precum activele virtuale, sunt elemente esențiale pentru menținerea unui profil de risc redus.

Element	Evaluarea probabilității	Evaluarea consecințelor	Rating de risc
Finanțarea terorismului	scăzut	scăzut	scăzut

Vulnerabilități:

dependența ridicată de numerar, nivelul moderat al economiei informale, volumul mare al remitențelor, utilizarea extinsă a serviciilor de transfer, existența unui număr în creștere de tranzacții transfrontaliere, posibilitatea utilizării conturilor bancare de către nerezidenți, lipsa unui cadru deplin de reglementare pentru active virtuale și VASP, capacitatea inegală de identificare a indicatorilor de finanțare a terorismului în unele sectoare, potențialul vulnerabil al ONG-urilor în raport cu tipologiile internaționale de abuz, precum și poziția geografică a Republicii Moldova care, în context regional, poate facilita tranzitul unor persoane cu risc. De

asemenea, digitalizarea accelerată a plăților, existența canalelor informale de transfer și accesul la platforme online internaționale creează un risc tehnologic rezidual.

Amenințări:

nu există grupări teroriste active pe teritoriul Republicii Moldova, nu există celule, simpatizanți organizați sau structuri de sprijin, iar SIS și SPCSB confirmă absența totală a cazurilor de finanțare a terorismului, a tentativelor și a oricăror fluxuri financiare asociate. Amenințarea este preponderent externă și derivă din contextul regional (conflictul din Ucraina, tensiunile geopolitice), din posibilul tranzit al persoanelor provenite din zone de conflict, precum și din riscul de radicalizare online. Deși la nivel internațional finanțarea terorismului evoluează prin micro-transferuri, crypto, crowdfunding și rețele informale, în Moldova nu au apărut astfel de manifestări, iar entitățile teroriste nu au legături directe cu mediul financiar național.

Descrierea evenimentului:

realizarea unor transferuri de valori mici, repetate, prin canale formale sau informale, direcționate către persoane din zone cu activitate extremistă, utilizarea numerarului sau a sistemelor de remitere pentru sprijin individual, colectarea de fonduri prin platforme digitale sau crypto, transmiterea de resurse financiare, bunuri sau suport logistic către entități teroriste din alte jurisdicții, ori utilizarea accidentală a infrastructurii financiare a Republicii Moldova pentru tranzitarea fondurilor către zone de conflict. În lipsa cazurilor reale, evenimentul este modelat exclusiv pe scenarii teoretice utilizate de FATF.

Descrierea riscului:

Riscul de finanțare a terorismului în Republica Moldova este în ansamblu scăzut, determinat de absența oricăror incidente, investigații, tranzacții suspecte sau conexiuni operative cu entități teroriste, de lipsa structurilor interne radicalizate și de capacitatea consolidată de cooperare interinstituțională. Totuși, un risc rezidual persistă din cauza poziției geopolitice a țării, a vulnerabilităților economice (numerar, remitențe), a digitalizării rapide și a existenței unor vulnerabilități globale (crypto, crowdfunding) care, deși nerelevante în prezent la nivel local, pot deveni factori de risc în viitor.

7. Tratamentul riscului

Gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în Republica Moldova reprezintă un proces esențial pentru protejarea stabilității economice și financiare, dar și pentru credibilitatea țării pe plan internațional. Abordarea națională pornește de la recunoașterea faptului că riscurile de spălare de bani și finanțare a terorismului sunt dinamice, se modifică în funcție de contextul geopolitic și economic, iar instrumentele de contracarare trebuie să fie flexibile, coordonate și permanent adaptate. În acest sens, evaluările periodice ale riscurilor constituie fundamentul pentru actualizarea politicilor, iar rezultatele acestor evaluări alimentează direct procesul de planificare strategică.

Republica Moldova a consolidat în ultimii ani cadrul său normativ și instituțional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, armonizând legislația cu standardele FATF și cu directivele Uniunii Europene. Totuși, experiența acumulată în implementarea Strategiei naționale 2020–2025 a arătat că, dincolo de reglementări, eficiența depinde în mare măsură de resursele disponibile, de cooperarea instituțională și de implicarea sectorului privat. În multe sectoare, cum ar fi organizațiile de creditare nebancară sau profesiile liberale, lipsa resurselor umane calificate, deficitul de instrumente tehnologice și gradul redus de conștientizare a obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului constituie factori limitativi majori. În același timp, autoritățile-cheie, precum SPCSB, BNM și CNPF, au demonstrat capacitatea de a direcționa resursele existente către zonele

cele mai vulnerabile și de a implementa mecanisme de supraveghere proporționale cu nivelul de risc.

Abordarea Republicii Moldovei recunoaște că tratamentul riscurilor trebuie să fie multidimensional. Politicile publice stabilesc direcțiile strategice, legislația și reglementările transpun aceste direcții în norme aplicabile, iar instituțiile asigură implementarea lor prin măsuri operaționale și de supraveghere. În practică, aceasta înseamnă un set de intervenții coordonate: actualizarea Legii nr. 308/2017 și a actelor normative secundare; extinderea obligațiilor de conformitate către noi domenii, cum ar fi furnizorii de servicii pentru active virtuale; aplicarea unor mecanisme de monitorizare bazate pe risc pentru sectoarele cu expunere ridicată; precum și utilizarea registrelor de date (în special registrul beneficiarilor efectivi) pentru a combate opacitatea corporativă.

La nivel operațional, abordarea pune accent pe utilizarea tehnologiilor de analiză a datelor și pe crearea de mecanisme de alertă timpurie, care să permită identificarea și contracararea riscurilor emergente. În același timp, supravegherea bazată pe risc se concretizează în controale tematice, inspecții direcționate și sancțiuni eficiente, proporționale și descurajatoare. Toate aceste măsuri sunt consolidate prin schimbul rapid de informații între autoritățile naționale și prin cooperarea internațională, în special cu rețele precum Egmont și cu partenerii europeni.

Un element de perspectivă îl constituie necesitatea aprobării unei noi Strategii naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, care să acopere perioada de după 2025. Această strategie va reprezenta documentul fundamental de politici publice în domeniu și va integra concluziile prezentei evaluări naționale a riscurilor. Noua strategie trebuie să reflecte în mod explicit lecțiile învățate din implementarea documentului anterior, să stabilească obiective clare și măsurabile, să definească responsabilitățile fiecărei instituții și să asigure alocarea resurselor proporțional cu nivelul de risc. Totodată, aceasta va trebui să abordeze noile tipologii de risc, inclusiv cele legate de activele virtuale, fintech, utilizarea companiilor de tip „shell” și fenomenele transfrontaliere, precum și să integreze recomandările formulate de partenerii externi.

Din această perspectivă, strategia viitoare nu va fi doar un document formal, ci un instrument de guvernare, menit să asigure coerență și direcție întregului regim de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Ea va trebui să asigure echilibrul între măsuri de politică publică, reforme legislative și reglementări sectoriale, consolidarea instituțională, măsuri operaționale și instrumente de supraveghere. În plus, documentul va trebui să prevadă mecanisme clare de monitorizare și evaluare a implementării, astfel încât eficiența să poată fi măsurată și ajustată în timp.

În concluzie, Republica Moldova abordează gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului printr-o viziune cuprinzătoare, integrată și orientată către viitor. Prin combinarea resurselor disponibile, consolidarea cadrului normativ, cooperarea interinstituțională și implicarea sectorului privat, țara își propune nu doar să se conformeze formal standardelor internaționale, ci să construiască un mecanism funcțional și rezilient. Aprobarea unei noi Strategii naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului va marca trecerea la o etapă superioară de maturitate a sistemului, transformând evaluarea riscurilor într-un instrument practic de politică publică și asigurând implementarea unor măsuri de tratament adaptate atât vulnerabilităților interne, cât și riscurilor transfrontaliere.